

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 800 vrst a Din 3.-, večji inserati petič vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 102, Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Socialistični upor zadušen v krvi

Po štiridnevni obupni borbi so socialisti podlegli številčni in tehnični premoči vladnih čet — Heimwehr ustoličava svojo diktaturo

Preki sod na delu

Dunaj, 16. februarja. r. Upor socialističnega delavstva, ki se je postavilo na branik ustavnega in parlamentarnega režima, proti pofašizirani Avstriji ter za njeno resnično neodvisnost ne samo od nemškega hitlerizma, nego tudi od italijanskega fašizma, je bil po štiridnevni krvavi borbi zadušen v krvi. Dočim je bila situacija še včeraj v prvih popoldanskih urah za vlado skrajno kritična in je dunajski radio pošiljal apele, naj se javijo prostovoljci, se je položaj proti večeru naglo izpremenil. Delavstvo je bilo po štiridnevni krvavi in neprestani borbi proti tehnični in številčni nadmočni državni eksekutivi že popolnoma izčrpano, začela je pohajati municija in po ogromnih brezuspešnih žrtvah se je pojavila tudi malodušnost, tako da so se naposled morali umakniti. Vojska in policija sta proti večeru skoro brez zavzeli najglavnejše postojanke. Socialisti so se umaknili najprej v predmestje in nato razkropili po okolici. Vojaške čete so ujele vsega samo okrog 2000 članov Schutzbunda.

V provinci so včeraj dopoldne mudili socialisti še ogorčen odpor in popoldne je prišlo do novih spopadov celo v sredini Gradača in raznih drugih industrijskih središč. Zvečer pa so povsod prevladale vladne čete in o polnoči je dunajska vlada zmagoslavno sporočila, da je upor na vsej črti zadušen. Le ponekod se manjši oddelki še upirajo, vendar pa bo tudi tu vsa akcija likvidirana. Socialistična akcija je končala z neuspehom predvsem zaradi tega, ker ni bila organizirana, marveč se je pojavila spontano, brez medsebojne organizacije, čeravno je potek borbe pokazal, da socialisti niso bili neprivrženi. Toda zdi se, da jih je akcija Heimwehra presenetila ter da v tem trenutku še niso računali z odločno bitko. Gotovo je, da so se dogodki razvili v tem pravcu proti volji vodstva socialnodemokratske stranke, ki je bilo samo presenečeno. Pobuna je bila vsekakor delo radikalnih levčarjev stranke, ki so udarili na lastno pest.

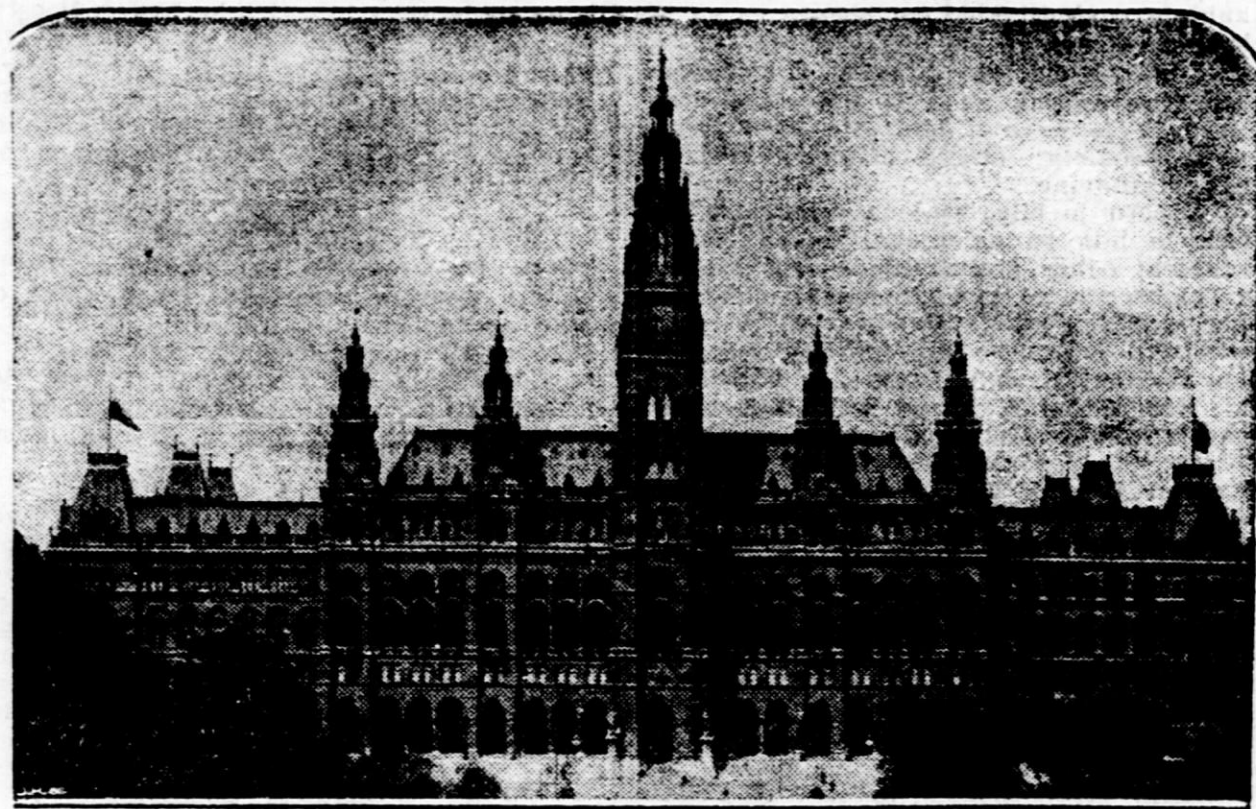
Toda bilo bi napačno misliti, da se je s tem Dollfussov heimwehrovski režim posebno utrdil. Neutrlnost, ki so jo pri teh dogodkih pokazali hitlerjevci, daje slutiti, da imajo svoje posebne načrte. Avstrijska vlada baš ni pridobila s temi dogodki na ugledu v inozemstvu in demonstracije, ki se vsakodnevno ponavljajo pred naglimi sodišči, kažejo, da meščanski krogi ne odobravajo te politike. Poleg tega se je baš te dni jasno pokazal razkol v krščansko-socialni stranki, ki bo sedaj skoraj gotovo prišel do še vidnejšega izraza. Socialistično delavstvo bo iskalo drugih poti in načinov borbe proti sedanjemu režimu in po zadnjih vesteh so hitlerjevski voditelji že razposlali svoje agente, ki naj povedejo socialistično delavstvo v hitlerjevski tabor. Dočim je imel dr. Dollfuss doslej v socialnih demokratah največjo oporo v borbi proti narodnim socialistom, bo imel odsej proti sebi ojačano združeno fronto hitlerjevcev in marksistov.

Danes se pričinja drugo dejanje avstrijske žaloigre. V vseh večjih krajih so začela poslovala nagla sodišča in pričakovati je celo vrsto novih smrtnih obsodb, ki bodo še povečale število žrtv, ki so padle v teh dneh v obrambi ustavnih pravic ljudstva. Točno število smrtnih žrtv tudi še danes ni znano. Ve se le toliko, da so imele vojska, policija, pomožna policija in Heimwehr samo na Dunaju nad 1000 mrtvih in več tisoč ranjenih. Koliko je število žrtv na strani socialistov, ki so krivavci zlasti na predmestnih barikadah in v provinci, pa še vedno ni ugotovljeno. Vsekakor pa so te žrtve mnogo večje zlasti tam, kjer je državna eksekutiva nastopila s topovi in strupenimi plini.

Boji pojemajo

Dunaj, 16. februarja. AA. Položaj na Dunaju je bil snoči tale: Boji so v glavnem prenehali vendar so se na posameznih točkah v predmestjih še zmerom nadaljevali. Vladne čete obvladajo vse postojanke ter so izdali vsi potrebni ukrepi, zlasti v predmestjih.

Dunaj, 16. februarja. AA. Snoči so vladne čete brez boja zavzele Lajterberg.

Dunajski magistrat
do sedaj glavna postojanka avstrijskih marksistov

V Simmeringu so socialisti skušali zavzeti plinarno in elektranjo ter so si tam nakupili večje število streljanih. Prišlo je do streljanja, vendar so naposled vladne čete delavce razorožile in aretirale kolovodje tega odseka.

Dunaj, 16. februarja. AA. Dunajski preki sod je začel razpravo proti 30letnemu delavcu Weirauchu.

Dunaj, 16. februarja. AA. O poskusu prevrata v Ebelseeju v Salzkammergutu se doznajajo tele podrobnosti: Tamkajšnji schutzbund je skušal izvršiti prevrat ter je alarimiral delavce, da so stopili v stavko. Z njihovo pomočjo je schutzbund razorožil policijo, zavzel pošto in pozapr vse heimwehrovce, nato pa postavil barikade. V teku dneva je prisel oddelke deuschmeisterjev z oddelkom heimwehrovcev in s topništvom. Ko so schutzbundci izvedeli o njihovem prihodu, so se umaknili v hribe. Tako ni prišlo do bojev in ni počil niti en strel. Vladne čete s topništvom se dalje branijo Ebensee.

Kapitulacija socialističnega podgenerala

Dunaj, 16. februarja. AA. Uradno poročajo: Dosedanji dunajski pokrajinski voditelj razpuščenega socialističnega Schutzbunda dr. Koerbel je dal v imenu bivših pristavev te zveze iz šestih dunajskih okrajev izjavo, da je izstopil iz socialnodemokratske stranke. Koerbel pravi, da se je za ta korak odločil zato, ker obsoja nasilniške metode dosedanjih voditeljev stranke, o katerih trdi, da so pozvali delavstvo na oboje: odpor, nato jih pa pustili na cedilu.

Koerbel dalje izjavlja, da se bivši član Schutzbunda v njegovem okraju brezpogojno pokoravajo oblasti in da jim je zapovedal, da se vzdrže ne samo vsakega nasilja proti vladnim organom, temveč tudi nobene izjave proti njim. Prav tako je odredil, da morajo njegovi pristasi takoj izročiti oblastvom vse orožje, s katerim razpolagajo.

Deutsch in Bauer v Bratislavi

Dunaj, 16. februarja. AA. Iz Bratislave se doznava, da sta socialistična voditelja Otto Bauer in Julius Deutsch včeraj popoldne prispela v Bratislavo. Deutsch je ranjen v glavo in desno roko. Posrečilo se jima je šele včeraj popoldne zapustiti avstrijska tla in se rešiti v Bratislavo. Kakor se doznava, sta dala kratko izjavo, v kateri pravita, da sta v nasprotju s trditvami Schuschnigga in Feja, zapustila Dunaj šele včeraj popoldne, ne pa že prej, in da sta se borila do poslednjega trenutka. Bauer in Deutsch nista hotela dati nobenih drugih informacij, ker se njuni tovariši še zmerom bore.

Obnovljen železniški promet

Dunaj, 16. februarja. AA. Generalna direkcija avstrijskih zveznih železnic sporoča, da bo železniški promet ponovno v vsem obsegu obnovljen.

Na podlagi sklepa pristojnih oblasti bodo državna in zasebna gledališča lahko začela delovati v soboto.

Denarne zavode so zaradi navala vlagateljev zaprli

Dunaj, 16. februarja. r. Ker je naval na denarne zavode kljub pozivom vlade zavzel ogromen razmah, je vlada danes odredila,

da ostanejo do nadaljnjega zaprti vsi denarni zavodi. Prav tako so razna gospodarska združenja izdala navodila, naj ostanejo podjetja zaprta z izjemo trgovin z živili. Sole so povečini pretvorjene v zasilne vojašnice in lazarete ter pouk v doglednem času se ne bo obnovljen.

Strahovito razdejanje na Dunaju

Dunaj, 16. februarja. AA. Posamezni deli dunajskih predmestij kažejo strahovito sliko. V Ottakringu je popolnoma porušen delavski dom. V Floridsdorfu je prav tako porušen delavski dom, pa tudi okoliške hiše so zelo poškodovane, tako da kažejo delavski dom in njegova okolica strahovito sliko. Prav tako je porušen tudi Goethehof, čeprav ne popolnoma. Znatno je poškodovan tudi Karl-Marx-Hof.

Konflikt s koroškim deželnim glavarjem

Celovec, 16. febr. g. Kancelar dr. Dollfuss je pozval koroškega deželnega glavarja Kernmayerja, naj odloži svoje funkcije. Vlada izjavlja, da je bil Dollfuss k temu koraku prisiljen zaradi znanih političnih razmer na Koroškem, ker se je ravno na Koroškem najmanj občutila avtoritativna smer, za kar je bil odgovoren deželni glavar. Kernmayer je na brzojavko kancelarja odgovoril, da nima nobenega vzroka ugoditi zahtevi kancelarja, ker je kot deželni glavar svobodno izvoljen zastopnik prebivalstva. Ni še gotovo, ali bo dr. Dollfuss odpoklical Kernmayerja ali pa bo upornemu deželnemu glavarju izrečena v deželnem zboru, ki se bo sestal te dni, nezaupnica. Vsekakor Kernmayer ne bo več dolgo ostal deželni glavar Koroške.

Na Tirolskem so zaplenili vse socialistično imetje

Innsbruck, 16. februarja. r. Oblasti so danes zaplenile poslopja in drugo imetje vseh socialističnih političnih in sindikalnih organizacij. Izkupiček bo služil za kritje škoda, povzročenih po bojih zadnjih dni. Tirolski deželni svet je imel danes kratko sejo, na kateri je sprejel sklep, da se razprava o prostovoljnem razidu deželnega sveta odloži za deset dni. Dotlej se bo odločilo, kako se bo v bodoče uredilo vprašanje deželnih vlad in deželnih zborov v smislu zahtev Heimwehra, ki zahteva imenovanje komisarijev z diktatorskimi pooblastili.

Zaplenjeni inozemski listi

Dunaj, 16. februarja. AA. Danes je policija prišla v prostore tvrde Goldmann, največje dunajske agencije za promet z listi in časopisi, ter zaplenila večje število tujih listov, ki so prinesli netočne vesti o dozdnevni zverinstvi in divjaštvu pri pobijanju socialistične vstaje. — Z naredbo upravnika dunajske policije je do 19. t. m. prepovedana polnična kolportaza vseh listov, ki izhajajo v Nemčiji in na Češkoslovaškem, izvenredno ilustrovane liste.

Protiaustrijske demonstracije v New Yorku

New York, 16. febr. AA. Levičarski delavski elementi so priredili pred tukajšnjim generalnim konzulatom avstrijske republike sovražne demonstracije. Policija na konjih je demonstrante razgnala.

Heimwehr zahteva plačilo

Voditelji Heimwehra zahtevajo, da Dollfuss izpolni svoje obljube za usluge pri uničenju marksistov

Dunaj, 16. februarja. Danes dopoldne se je vršila pri kancelarju dr. Dollfussu dolga konferenca med onimi člani vlade, ki odobravajo novi kurz Dollfussove vlade ter voditelji Heimwehra. Na konferenci so razpravljali o izvedbi načrtov in zahtev Heimwehra v pogledu uvedbe diktature po fašističnem vzorcu. Heimwehrovci so zahtevali, naj se takoj brzojavno odstavijo vsi deželni glavarji in na njihova mesta postavijo vladni komisariji iz vrst Heimwehra. Istočasno naj se razpuste vsi deželni zbori. Heimwehr se tudi odločno izjavlja proti zahtevi nekaterih krščanskih socialcev po sklicanju parlamenta, smatrajoč, da je parlament definitivno likvidiran. Dr. Dollfuss pa želi, da bi se parlament sestal na kratko zasedanje, v katerem

naj bi vsaj formalno odobril dosedanje delo vlade in ji dal novo pooblastilo, da bi se vsaj na zunaj moglo prikazati kot da se uvedba diktature izvrši s pristankom izvoljenih zastopnikov ljudstva. Posvetovanja ob uri, ko to poročamo, še niso končana. Vse kaže, da hoče Heimwehr kovati železo, dokler je vroče in izkoristi do skrajnosti zmago nad socialisti.

V teku današnjega dopoldneva je bilo brzojavno razrešenih 370 občinskih uprav, ki so bile doslej v rokah socialistnih demokratov. Socialistične župane so povsod aretirali in na njihova mesta postavili komisarije iz vrst Heimwehra. Krščanski socialisti so povsod potisnjeni ob stran, kar vzbuja med njimi vedno večje nerazpoloženje.

Stališče inozemstva k dogodkom v Avstriji

Praga, 16. februarja. AA. ČTK poroča: Pooblaščen minister Krofta je govoril pred parlamentarnim odborom za zunanje zadeve kategorično demantiral glasove, da bi Češkoslovaška nameravala intervenirati v Avstriji. Mi samo pazljivo spremljamo dogodke v Avstriji, je izjavil Krofta, da bomo, če bi avstrijski dogodki dobili mednarodni značaj, na vse pripravljeni.

Dalje g. Krofta naglasil, da se je Avstrija s protokolom iz leta 1922 obvezala, da bo branila svojo neodvisnost, če bi pa bila ta neodvisnost ogrožena, bodo države podpisnice tega protokola našle način, da se sporazumejo o ukrepih, ki bi jih bilo treba izvršiti. Krofta je dalje izjavil, da je zunanji minister Beneš že prej obvestil veslele o možnosti konflikta v Avstriji in da je Češkoslovaška vzajemno s drugimi zainteresiranimi državami voljna poiskati način in pota, da se ti konflikti preprečijo.

London, 16. februarja. AA. »Daily Telegraph« piše o dogodkih v Avstriji in med drugim pravi, da je vlada Dollfussa s svojo odločno akcijo presekala nevarnost dolgotrajne državljanske vojne ter s tem znatno olajšala položaj Avstrije nasproti inozemstvu. »Morningpost« misli, da so socialisti obojeni na končno smrt v političnem življenju Avstrije. V sličnem duhu piše tudi desničarski »Daily Mail«, ki se divi hrabrosti zveznega kancelarja dr. Dollfussa.

Zeneva, 16. februarja. AA. Glede na krave dogodke v Avstriji piše tukajšnji »Courrier de Geneve« med drugim, da je bil Dunaj doslej glavno središče marksistične propagande za srednjo in zapadno Evropo. Izhajajoč s tega stališča izraza mnenje, da ni treba preveč obžalovati, da so socialisti demokrate v Avstriji uničili.

Pariz, 6. februarja. AA. Havas poroča: Gg. Barthou in dr. Beneš sta imela dolg in prisrčen razgovor o položaju v Evropi in sta ugotovila, da se popolnoma razume. Dr. Beneš bo danes obiskal predsednika Doumerguea, nato se bo pa ob 18. odpeljal v Prago.

»Petit Parisien« komentira včerajšnji razgovor med Barthoujem in dr. Benešem in pravi, da je bilo bržčas največ govorila o avstrijskem vprašanju, ki zadaja tako Parizu kakor Londonu, Rimu in Pragi. Podpisnikom konvencije iz leta 1922, ki jamči neodvisnost Avstrije, velike skrbi. London, Rim in Pariz, pravi list, so proučili vse možnosti, ki uteknejo nastati v Avstriji, tako glede avstrijskih notranjih dogodkov, kakor glede nemške politike nasproti Dollfussu.

Podobno piše »Oeuvre«: Vprašanje, ki stopa pred Malo antanto in prav tako tudi pred zapadne narode, s kakšnimi ukrepi morejo države še poseči vmes, da preprečijo, da ne postane Avstrija ognjišče nereda in bojev. Poudarimo le to, da je dr. Beneš izjavil, da se popolnoma ujema s Barthoujem.

Stališče Italije

Milan, 16. febr. g. »Sera« piše v snočnji izdaji: »Kancelar dr. Dollfuss zasluži hvaležnost vsega sveta za energično udaritev rdečega upora. To priznanje se mora spremeniti v popolno solidarnost in pomoč za težko prelazeno državo. Položaj je še vedno kompliciran. Avstrijska vlada se mora brigati ne samo za notranje pomirjenje, temveč se mora braniti tudi proti mnogim zahrbtnostim. Zaradi tega je treba še bolj obojati nastop socialistov.«

Stališče Amerike

Washington, 16. februarja. 8. Tukajšnji avstrijski poslanik je včeraj posetil državne podtajnika za zunanje zadeve Philipsa. Razgovorjala sta se o položaju v Avstriji in avstrijski poslanik je zahteval, naj ameriški narod moralno podpre zveznega kancelarja Dollfussa v borbi proti vstajem. Philips pa mu je odgovoril, da se Zedinjene države nikakor ne nameravajo vmešavati v avstrijske notranje zadeve, čeprav washingtonska vlada odobrava energično stališče, ki ga je zavzela avstrijska

vlada. Doznava se, da je predsednik Roosevelt pozval ameriškega poslanika na Dunaju Alerjeja, ki se sedaj mudi v Ameriki, naj se takoj vrne v Evropo na svoje službeno mesto.

Apel mednarodne zveze sindikatov

Pariz, 16. febr. r. Mednarodna zveza delavskih sindikatov se je sestala sinoči v Parizu pod predsedstvom bivšega belgijskega ministrskega predsednika Vanderveldeja k izredni seji, na kateri je razpravljala o položaju v Avstriji. Po večurni razpravi je bila sprejeta resolucija, v kateri najodločnejše protestirajo mednarodne delavske organizacije proti postopanju avstrijske vlade. V resoluciji zahtevajo takojšnjo intervencijo vesleli, da bi se preprečile mednarodne komplikacije, ki bi lahko nastale, ako krvoprelitju, ki sta ga povzročila Dollfuss in Fey, ne bo takoj storjen konec. Vandervelde je poslal Drušvu narodov brzojav, v katerem pravi, da dogodki v Avstriji ogrožajo mednarodni mir. Poziva Drušvo narodov, naj nemudoma intervenira pri dunajski vladi.

Titulescu v Beogradu

Beograd, 16. febr. r. Rumunski zunanji minister g. Titulescu je sinoči zapustil Atene in prispel davi v Beograd. Jutri ostane v Beogradu, kjer bo imel razgovore z zunanjim ministrom g. Jevtićem, nato pa se vrne v Bukarešto.

Napredovanje

Beograd, 16. februarja. r. S kraljevim ukazom so napredovali v višjo skupino Janko Presker, profesor realne gimnazije v Mariboru ter učitelj, odnosno učiteljice Marija Učakar pri Sv. Križu (srez Krško), Angela Vodeb v Ljubljani, Alojzija Modic v Cerknici, Marija Prezelj v Sostrem, Dabina Mešček na Jesenicah, Amalija Rauter v Sočanju, Olga Rakuš v Kočevju, Josipina Šeme v Ljubljani, Herta Puto v Zagorju, Antonija Kuralt v Grizah, Alojzija Komljanec v Škocjanu, Fran Bitenc v St. Vidu, Albina Benčina na Vrhniki, Rudolf Bitenc v Runcčah, Bogomil Škeri v Dobu, Marijan Režabek v Konjicah in Fran Seručar pri Sv. Juriju ob juž. žel.

Banovinski svet končal delo

Ljubljana, 16. februarja. Včeraj je banovinski svet končal svoje letošnje zasedanje. Pri debati o posameznih členih uredbe o občinskih uslužbenih je banovinski svet v splošnem sprejel samo izpremembe, kakor jih je predlagal odsek. Uredba je bila z malenkostnimi izpremembami sprejeta v celoti. Po sprejemu uredbe je b. s. Vidmar sporočil, da je odsek za pregled računskih zaključkov pregledal predložene bilance in je že v kratkem času ugotovil, da se banovinska podjetja vodijo v redu. Zaradi kratkega časa pa odsek ni mogel izdelati točnejšega poročila in zato predlaga, da se članom odseka b. s. Biorlli, Lovšinu in Vidmarju poveri naloga, da podrobneje pregledajo računske zaključke in podajo pismeno poročilo, ki naj ga prejmejo vsi člani banovinskega sveta. Predlog je bil sprejet.

Pred zaključkom zasedanja se je b. s. dr. Sajovic v imenu banovinskega sveta zahvalil gg. banu, podbanu, načelnikom in referentom banske uprave, ki so sodelovali na letošnjem zasedanju. Ban dr. Marušič je ugotovil, da je bilo letošnje zasedanje izredno trudopolno, to pa zaradi težkega gospodarskega in finančnega položaja. Debata je bila vselej na višini. Z zahvalo vsem banovinskim svetnikom za pošteno delo je ban dr. Marušič ob 13. zaključil letošnje zasedanje banovinskega sveta.

Zgodbe z naše Borze dela

Kdor še vedno misli, da pri nas ni brezposelnih, bi se moral potruditi dopoldne na Borzo dela

Ljubljana, 16. februarja. Posredovalnice za delo so kot socialni uradi nekakšne sodobne revije bede, toda brez kritike in odraza. Takšna revija pove več kot dobra socialna študija. Sicer se pa ljudje ne zanimajo za vse to, kar vključuje pojem nezaposlenosti in so proti vsemu temu že manj ali več apatični. Vsaj malo bi pa vendar kazalo, da bi ne bili slepi za vse.

V modernih prostorih Borze dela v novem Delavskem domu se zbirajo vsak delavnik dopoldne nezaposleni v množicah. Čakalnica, ki je hkrati ogrevalnica in ki je zelo velika, lahko sprejme do 200 nezaposlenih, da si gneče, vendar je zdaj vsak dan prepolna, saj prihaja v posredovalnico na dan 400-600 nezaposlenih. Takšen promet je le v redkokaterem uradu, morda le na glavni pošti. Kjer se zbira toliko ljudi, zlasti ljudi, ki jih tepe v glavnem enaka usoda, se zgodi marsikaj.

Svojevrsno demonstracijo ali neumnost so napravili v soboto nezaposleni v čakalnici. V stranišču so slekli umazano in usivo perilo, ki so ga zmetali kratkoročno oblačena gospoda, le po naključju. Gospod se je prišel pritožiti razburjen v urad. Toda, kako bi mu naj dali zadoščenja? Storiča ne morejo prijeti, ker ga tovariši ne izdajo na noben način. Zato so izpraznili čakalnico. S tem so bili prizadeti tudi nekateri nedolžni in so morali stati na prostem ter jih je zeblo. V uradu so jih izpuščali le po nekaj hkrati. V uradu so razen uradnih slug tudi stražniki, ker je pač težko vzdrževati red pri hudem nalu.

Ena vrata so samo za vhod, skozi katera pride nezaposlen najprej do čakalnice, druga pa za izhod nezaposlenih od pisarne. Vrata za izhod so se pokvarile in so imeli zaradi tega še večje težave z nezaposlenimi. Nezaposlenim deli pri vratih sluga številke po vrsti kot prihajajo, da jih lahko spušča v pisarniški del tudi po vrsti. Pri vratih med čakalnico in pisarno je vedno hud nalu in bi ne mogli vzdrževati reda brez smotnega nadzorstva. Nekateri so zelo razburjeni, včasih je pa tudi ta ali oni nasilen. V sredo je stražnik zavril nezaposlenega, ki je hotel priti v pisarniški prostor direktno skozi pokvarjena vrata za izhod. Nezaposleni se je obregnil vanj, češ, da mu nima nič ukazovati. Posledično je v žep, kot da hoče izvesti nož. Stražnik se je moral možak legitimirati. Čez nekaj časa se je vrnil ter prosil stražnika odpuščanja.

Za izdajanje podpor je zelo stroga uredba, zato je malo upravičencev, toda s tem ni rečeno da neupravičeni niso potrebni podpore, ampak nasprotno, n. pr. sezonski delavci so najpogostejši. Zadnje čase se mnogo govori o delamrznosti, dočim marsikdo ni na jasnem, kaj je prav za prav delamrznost. O delamrznosti se lahko govori, ko je za vse dovolj dela, tudi za one, ki se ga branijo. Zdar pa (menda tega ni treba naglašati posebej) ne dobe dela niti oni, ki hrepene za njim leta in leta. Vendar ustvarjajo delamrznost raz-

mere, pomanjkanje dela, ker je vsak nezaposlen prej ali slej »sit takšnega življenja«. Na slabem glasu so baje »štok-gajerje« (težaki, ki se zadržujejo na tovrstnem kolodvoru, kjer oprežajo za priložnostnim delom ali se zbirajo iz drugih namenov). Med njimi so baje poklicni nezaposleni, ki se raje branijo dela kot podpor. Nezaposleni se če-če razburjajo, ko jim uradnik pove, da ne bo nič s podporo. V torko so se še posebno vznemirjali.

Med njimi se je našel nekdo ki je prišel na idejo. Potrudil se je ter popisal okrog 70 nezaposlenih, ki so bili zelo potrebni podpore, a je niso upravičeni sprejemati na Borzi dela. Sklenili so, da gredo korporativno na banko upravo in res so odšli v procesiji kot nedavno delavci Strojnih tovarn. Pozneje so povedali, da so bili sprejeti in da dobe v 24 urah 15.000 Din.

Kdor še vedno misli, da ni nezaposlenih, bi se moral potruditi dopoldne na Borzo dela. Vsak dan vpišejo od 34 do 75 novih nezaposlenih, 34 je bilo doslej najnižje število. Povprečno je na dan po 50 prijavljenih. Včasih bi jih vpisali tudi več, a samo dva uradnika ne zmoreta toliko dela, ker morata voditi po novi uredbi o podpiranju nezaposlenih zelo natančno evidenco v kartotekah. Borza dela ima celo 21.000 popisov nezaposlenih, tako zavnih mrtvih prijavljenih, ki jih nimajo več v tekoči evidenci. Ko namreč nezaposleni kam odpotujejo ali dobi delo ali da se iz kateregakoli vzroka več ne javlja, spravijo njegov vpis po enem mesecu v arhiv. Če se pa kdaj pozneje zopet javi, je treba samo poiskati njegovo vpisnico, kjer so natančni osebni podatki, ter jo vložiti v kartoteko za tekoče zadeve. Nezaposleni se morajo zdaj javljati s posebno prijavnico po trikrat na teden, 12krat na mesec v Borzi dela. Da jim žigosajo prijavnice. To velja za one, ki stanujejo v Ljubljani in njeni bližnji okolici, iz oddaljenih krajev pa seveda ne morejo prihajati nepretrgano v Ljubljano. Kdor se ne prijavlja po večkrat zaporedno, ga morajo ertati iz evidence ter izgubi pravico do podpore. Prijavnice žigosajo ob ponedeljkih sredah in sobotah, ob petkih izplačujejo podnoro, izkazila za polovico voznino pa izdajajo vsak dan od 11. naprej. Ob sredah popoldne uradujejo za prijavljanje nezaposlenih duševnih delavcev, ki jih vpišejo vselej po 10-20 nanovo. Ne morejo jih navaditi, da bi prihajali le ob sredah, zato jih je skoraj vsak dan nekaj med drugimi nezaposlenimi.

Križ je z nezaposlenimi, ki se prihajajo prijavljati v Ljubljano iz oddaljenih krajev. Tako n. pr. prihajajo mnogi peš v Ljubljano po 20 km. ker jih občina pošlje namestu, da bi jih prijavila pismeno. In tako se mnogi ne morejo vrniti ne morejo si kupiti hrane in ne nafto, prenočišča. Mislijo so, da b. o. dobi podporo na BD za kar pa niso upravičeni, sicer pa nezaposleni ne more itak dobiti podpore takoj po vpisu.

Toda kdo bi govoril o vseh križih in težavah revnih, nesrečnih ljudi, ki se bore ob. o. za existenco, skrajno kruha... Kdo pa ima tudi misel za vse to?

Pospeševanje kmetijstva in živinoreje

Kako razbremeniti okrajne kmetije, da bodo imeli več časa za druge kmetijske panoge

Ljubljana, 16. februarja. Casopisno razpravljanje o kmetijstvu pospeševanju je prineslo tudi nam kmetom marsikaj novega. Razni dopisniki so povedali resne stvari, ki so vredne globokega premišljevanja. Ampak kakor povsod, najdemo pri vseh predlogih poleg svetlih tudi dokaj senčnih strani. Najtežja stran je seveda finančno vprašanje, ki v današnjih težkih časih najbolj soočilo. Kot kmet, ki od blizu opazuje gibanje kmetijskega pospeševanja in njegove »pionirje«, se čudim, da se te misli in predlogi niso pojavili pred leti, ko finančna stran ni bila tako težavna kot je danes. Vendar pa bi se dalo še danes veliko doseči, če bi se izbrala najbližja pot. Neki pregovor slove: ...das Gute liegt so nahe! Problem se da, če ne je v vsaj celoti, pa vsaj dobršeno rešiti na enostaven način. V debato so posegli skoraj vsi časopisi in čudno, da se niti g. inž. M. P., niti g. I. S. in drugi člankarji niso spomnili na to.

Pri okrajnih naseljih so poleg kmetijskih tudi živinodravniški referenti, okrajni živinodravniški, ki so se že od nekdaj živo zanimali za povzdigo in pospeševanja živinoreje in ki so se na tem polju tudi že zelo uspešno udeleževali (Jelovšek na bivšem Stajerskem, Pirnat in drugi). Tudi danes vidimo lepe primere. Okrajni živinodravniški so se opogrevano potegovali, da bi jim bila poverjena skrb za pospeševanje živinoreje v okrajih. Kolikor vem, stoji živinodravniški tudi danes na tem stališču. In to stremeljenje je naravno, saj so živinodravniški že po svoji strokovni izobrazbi in praktičnem delu tako blizu pospeševanju živinoreje ali kar sredi nje, da je njih tradicionalno zanimanje za živinorejo vredno vse pozornosti. Okrajni živinodravniški opravljajo veterinarsko policijsko službo in zasebno živinodravniško prakso. Niti veterinarsko policijska služba, niti pisarniški posli bi jih ne ovirali pri pospeševanju živinoreje in obratno, živinodravniška praksa tudi ne, saj se dajo vsi taki posli združiti in istočasno opravljati, kar vsi vemo. Pri okrajnih živinodravniških najdemo vse možnosti za uspešno živinorejsko udeleževanje med narodom, med katerim se oni po naravi svoje službe bolj kot vsak drug gibljejo. Marsikateri okrajni živinodravnik ima avtomobil, kar mu potovanja pozimi in poleti olajša. Po mojem mnenju ni treba drugega, kakor poveriti vse posle, ki se tičejo živinorejskega pospeševanja, okrajnim živinodravnikom, ki bodo to brez dvoma pravi radi z veseljem sprejeli in posvetili svoje sile in strokovno znanje delu za povzdigo kmetijske živinoreje. Tako bi se okrajni kmetijski referenti razbremenili in bi jim preostalo veliko več časa za druge kmetijske panoge, ki niso manj važne kot živinoreja in so še bolj zaostale kot ta.

Ozrno se na veliki obseg specialnih poljedelskih strok, sadjarstva, travništva, pašništva itd. Na podlagi tega pravda, da bilo število kmetijskih pionirjev na de-

II na mah povečano za celoto in to brez stroškov. Če bi se preneslo pospeševanje živinoreje od okrajnih kmetijskih referentov na okrajne živinodravnike, bi se vprašanje o načinu pospeševanja kmetijskega najmanj za polovico rešilo. Čemu toliko debat in predlogov, ko je rešitev tako blizu. Okrajni živinodravnik pozna takorekoč vsako kravo, vsak biev, vsak avinjak, njegova zasebna praksa ga ob raznih prilikah dovede v biev vsake kajže. Nič ni bolj naravnega kot to, da se mu poveri pospeševanje živinoreje, ki zahteva tisočere stalne stike z živinorejci, kakršne more imeti danes samo živinodravnik.

Velik rudarski shod

Trbovlje, 16. februarja.

V sredo popoldne se je vršil ob 16. v gostilni Forte na Vodah velik shod rudarjev, ki ga je sklicala tukajšnja Narodna strokovna zveza. Shod je bil izredno dobro obiskan, zbranih je bilo nad 1000 rudarjev. Zborovanje je otvoril predsednik NSZ gosp. Jaka Struc, ki je v glavnem poročal o krasnem razmahu narodno strokovnega delavskega pokreta v rudarskih revirjih. Dnevno se pripravljajo organizaciji novi člani. V zvezi s tem je prešel na volitve obratnih zaupnikov, ki bodo v nedeljo. NSZ je za te volitve delavstvu prepustila proste roke, da si izbere na listo zaupnike, o katerih bo prebrčano, da bodo uspešno branili in odločno zastopali socialne interese rudarjev.

Kot drugi se je oglasil navdušeno pozdravljen predsednik mariborske podružnice NSZ g. Tone Baht iz Maribora. Tudi on se je v glavnem dotaknil narodno socialnega pokreta in orisal njegov program, poudarjajoč, da pridobiva pokret narodnih socialistov med delavstvom vedno več pristašev. Samo v Mariboru je včlanjenih v organizacijo nad 1300 članov, a še vedno se pripravljajo novi. V nadaljnjih izvajanjih je govornik poudarjal, da bo treba v prvi vrsti zahtevati, da se v naši državi z zakonom določi minimalna meza in da se nezaposlenosti primerno v naši državi zniža tudi delovni čas. Odločno je tudi zavrnil očitke nasprotnikov, češ, da se pod zastavo NSZ skriva fašizem in Hitlerjevstvo. Krepro je tudi ožigal razmere po nekaterih tovarnah v Mariboru, kjer tovarnarji plačujejo delavstvo po 75 para na uro ter zaključil, da je treba čim preje razčisti razmerje med delom in kapitalom, kar to nujno zahteva razvoj dogodkov. Današnji gospodarski in socialni sistem se mora prilagoditi nastopajočemu duhu časa in novi dobi. K temu naj tudi pripomorejo nedeljske volitve delavskih zaupnikov v rudarskih revirjih.

Za njim je govoril še g. Vladimir Kravos, osrednji tajnik NSZ iz Ljubljane, ki je apeliral na rudarje, naj storijo vse, da bo tudi pri nedeljskih volitvah zmaga nacionalnega delavstva v Trbovljah kar največja. Naposled se je oglasil k besedi še

predsednik JNS učitelj g. Piskovč, ki je izrazil svoje veselje, da je zbranih toliko rudarjev; objubil je delavstvu, da bo krajevna organizacija NSZ tudi v bodoče z vsemi silami podpirala njihova stremeljenja. Zato je dolžnost rudarjev, da volijo delegate NSZ. Kot zadnji je spregovoril obrtnik g. Rozica, ki je izjavil solidarnost obrtnikov z nacionalnim delavstvom, nakar je predsednik shod zaključil.

Škofjeloški samaritani

Škofja Loka, 15. februarja.

Število udeležencev, ki so se zbrali 9. t. m. zvečer k rednemu občnemu zboru Škofjeloškega Rdečega križa, ni bilo veliko, a zato so leti s tem večjo ljubeznijo sklepali o delu, ki čaka to karitativno korporacijo po novem zakonu RK kraljevine Jugoslavije. Občni zbor je otvoril in vodil zaslusni predsednik g. Avgust Blaznik. Izbrano poročilo je podal g. Berčič. Sej je bilo 140, dopisov pa 84. Članov je 64, a bi jih bilo še več, če bi vsi ljudje doumeli visoke smotre RK, ki mu je glavni namen pomoč trpečemu bližnjemu. Tajnik navaja, da je priredil RK zimski dan RK, ki ni bil dobro obiskan, najraje nabiralno akcijo za zbiranje pomenošnih obelk, ki pa je nasprotno prav lepo uspela. Tudi z dnevnim RK na dan 18. junija je bil krajevni odbor zadovoljen, pač pa se je izjalovila akcija za poplavljenice, kakor tudi predvideni samaritanski tečaj. Za trboveljsko dečo je bilo doposlanih Din 600, krajevno mu odbor RK v Trbovljah pa sta bila odposlana 2 zbirajo stare obleke. RK se je spomnil s svojim volilom tudi šolske kuhinje v Škofji Loki, za bodeče pa so bila naprosena vsa županstva Škofjeloškega sodnega okraja, da vstavijo v proračune primeren znesek za RK. Blagajnik gosp. Burdych je navajal lin Din 9416 denarnega prometa; stanje blagajne izkazuje nekaj gotovine.

Odboru je bila izrečena razrešnica, potem je bilo pa sklenjeno, da se sedanji krajevni odbor preimenuje v sreski odbor z delokrogom za ves Škofjeloški okraj, kakor predvidevajo nova pravila. V novi, razširjeni odbor so bili izvoljeni predsednik Avgust Blaznik, fotograf v Škofji Loki; podpredsednik Franc Schneider, tovarnar v Škofji Loki; odborniki pa Goljar Franc, Burdych Oton, dr. Hubač Ivan, Kramar Rihard, Rojke Jakob, dr. Kocijančič Franc, Perdon Ivan, Hafner Anton, Dolinar Pavel. V nazornem odboru sta gg. Sovre, Thaler, člana odbora po zakonu sreski načelnik g. Ivan Legat in gosp. Vinko Zahradnik, sreski šolski nadzornik.

SPORT

— Razdelitev nagrad v Zakopanih. Po knžanem mednarodnem prvenstvu Poljske in istočasno veslovanskega prvenstva so bile na svečan način razdeljene nagrade. Kraus (CSR) je prejel nagrado vojvode Siarskega za zmago v smuku in darilo županovega ministra Becka za alpsko komba. Zmagovalen Heim nagrado ministra dr. Hubičkega za zmago v slalomu, Norvajan Eie nagrado prometnega ministra Butkiewicza za zmago v skokih, poljski prvak Czech nagrado predsednika republike ter pkehodna noka maršala Pileidskega in varšavskega društva Tow. Nar. Čeh Šimunek nagrado zdravilišča in kluba Zakopane, Andrej Marusz nagrado krakovskega vojvode, njegov brat Stanko pa nagrado ministrskega predsednika za najlepši skok. Po razdelitvi nagrad je vojaška godba odigrala državne himne vseh sodelujočih držav.

— Nov uspeh naših vojaških smučarjev v Rumuniji. Včeraj smo poročali, da se je naša vojaška smučarska reprezentanca, ki nas zastopa na vojaških tekmah Male antite, plasirala v teku na 30 km in v streljanju na 3. mesto. pred Českoslovaško. Iz Pradeala v Sinaji, kjer se tekmovalje vrši, poročajo o novem uspehu naših vojaških smučarjev. V tekmovalni etafet je zasedla Jucoslavia 2. mesto pred Českoslovaško in Poljsko. Zmagala je Rumunija v času 4 ure 47 min. 52 sek. Rumunija je dobila 20 točk, Jucoslavia 18. Českoslovaška 11. Poljska 9. Končna klasifikacija še ni znana.

Kamnik se poslavlja od pusta

Kamnik, 15. februarja.

Menda ni nikjer pustno vrvenje tako razbohoteno kot ravno v našem letoviškem mestecu Kamniku. Višek doseže vse seveda na pletni tork, kjer, kakor cenilo poznalci krajevskih prilik, dve tretjini občanov in meščanov zvečer zapustita svoja mirna domovanja in se vržejo v karnevalski vrvi, ki z neznano silo valovi po alicah in stevilih gostinšah. Pa ni samo za veselje, maskarade streme tudi za humanitarni namen, na pustni tork se je vršil velik pustni korzo, za kritje stroškov so nabirali vnati zagovorniki milo darove po vsem Kamniku, kamorkoli si prišel, si naložil na vrzimo lice, polno razumevanja za vselej karnevalski stvar, ki te je z laskavimi besedami naveličala za priredek.

Okrožnica je povedala, da želi občanstvo in meščanstvo prirediti pustni korzo, za stroške pa prosijo milo darove, posebno pa so nabirali poudarjali, da bo šisti dobilek namenjen kamniškemu »šolstvu« inosno tako zvanj revni hiši. ... »Blagor revežem ...« sam si misli, ko sem videl, da celo maskarade streme za čim boljšim dobrotom nabirajošim.

Koliko so ti, ki domujejo v »špitalski« dobili, se še ne ve, žale bi jim, da čim več, zbirka je bila baje prav lepa, pravilo celo, da je vnet prietaš gibanja v Kamniku pivlekel kar kri stola in na dan in jih položil na oltar prince karnevala. Sveda. Sveda je vmes »bajet!« Videlo se je pa, da se zbirke v humane svrhe, kjer ti povrhu nudijo še karnevala in Nizza, v Kamniku obnejo. Vsekar je to znamenje gusa!

Pa zvečer, na pustni tork, to je bilo življenje — najmanj dve tretjini podletnih rodoljubov vseh kategorij, tež in anovle se je odelo v napestržja, fantastična obleka in se kretala po temnem glavnem trgu, ki je običajno sicer dobro razsvetljen, ta pustni večer pa je bil odli v enkratno svetlo, tudi precizna irat v vremenški hišici je ustavila tok časa in je nekako pred 10. uro nehala iti.

Udeležniki so pokazali mnoge raznovrstne originalne domiselke, mnogi se bi lo posrečeni mask, ki bi se uveljavile te kje drugje, a samo v Kamniku. Po kamniških gostinšah se je zbrala vsa kamniška javnost, ki je od časa do časa »vzrinila«, in se hip za tem povrnila pustno našimljeni in razveseljevala sebe in druge.

Prav lahko bi drugo leto zainteresirali izvenkamniško veselo občinstvo, ki bi prav rado prišlo v prijazni Kamnik med prijaznejše in veselo meštane. V tujkoprometnem pogledu bi to ne bilo brez zornosti ...

Pustni korzo je bil posvečen kamniškimi prilikam, v sredo, ko so se vsi pošteni grešniki poslopali s pepelom, so pa vozili po mestu »baino« našimljeni maskarade, ploht in obiskovale vsako in tudi vsakega, ki ta prapust kljub želim in hotenju ni stopil v jarem zakonskih sladkosti ter mu odelkali nekaj trsk. In ploht je bil 2 metra dolg, izekali so ga prav pošteno, pravilo, da b. drugo leto še slabše ... to namreč 6 kantidati obeh spolov, kriza se tudi tu pozna!

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 16. febr.: Zaprti. Sobota, 17. febr.: Divji lovec. Gostujeta Vika Podgorska in Hinko Nučič iz Zagreba na korist UGI Izven. Nedelja, 18. febr.: Ob 15 uri Charleyeva teta. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din. Ob 20 uri Praznik cvetočih češenj. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din. Ponedeljek, 19. febr.: Zaprti. Tork, 20. febr.: Praznik cvetočih češenj. Gostovanje v Celju.

Finžgarjeva narodna igra Divji lovec se po večletnem preseljenju ponovno uprizar v soboto, dne 17. t. m. zvečer. Predstava se vrši v proslavo 15-letnice, odkar ima slovenska drama svojo lastno hišo. V Divjem lovcu gostujeta naša rojaka, odlična člana zagrebške drame ga Vika Podgorska in g. Hinko Nučič. V ostalih vlogah nastopijo člani naše drame. Nekateri pevski vložki polo solisti opere. Pred začetkom predstave bo imel primeren nagovor gledališki kritik prof. France Koblar. Predstava je izven abonmana pri običajnih dramskih cenah.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 16. febr.: Ob 15 uri Rileev Sevilski. Dilaška predstava. Izven. Cene od 5 do 15 Din. Sobota, 17. febr.: Travlata. Red B. Nedelja, 18. febr.: Ob 15 uri Pikova dama. Globoko znižane cene od 6 do 30 Din. Ob 20 uri Ples v Savoju. Izven. Znižane cene.

Gospodična Milena Verbičeva gostuje v nedeljo popoldne v ljubljanski operi, in sicer nastopi v vlogi Lize v Čajkovskega operi Pikova dama. Ostala zasedba kakor pri vseh letošnjih uprizoritvah. Za Pikovo demo veljajo cene od 6 do 30 Din.

Ljubljanska opera pripravlja uprizoritev opere Carmen v novi režiji in inscenaciji. Nova repriza bo prihodnji teden.

Tri težke nesreče

Ljubljana, 16. februarja.

Včerajšnji in današnji dan sta bila v znamenju hudih nesreč in pa tudi krvavega spopada, ki se je snoči odigral na Sv. Petra cesti. V mestu samem sta se pripetili dve precej težki prometni nesreči, v obeh primerih gre za tramvajске nezgode, a na Turncu, priljubljeni plezalni turi pod Šmarno goro, se je včeraj popoldne težko ponesrečil mlad dijak.

DVE ŽRTVE TRAMVAJA

Snoči, kmalu po 13. ure, je kolovratil po Starem trgu brezposelni delavec Karli Sinkovic. Malo okrajen je bil, pa se je gugaj sem ter tja in široko meril cesto. Sprico ginenosti je menda tudi preslišal signale prihajajočega tramvaja, ki ga je tik pred bivšo Trdinovo trgovino butail in podrl na tla. Karli je nezvesten obežal Na pomoč so poklicali reševalno postajo in kmalu nato so reševalci prepeljali Sinkovica v bolnico. Tam so ugotovili, da ima nekoliko pretresene možgane, vendar je že izven nevarnosti.

Davi je za krožna proga zahtevala svojo prvo žrtev. Kmalu po 7. ure je hotela prekročiti cesto Pred Škofijo v smeri proti stolnici šolstva starka Ana Krašovec. V tem hipu je privozil od Vošnjakove trga proti magistratu voz št. 25, kateremu se je sicer starka še ognila, a nesreča je hotela, da je z nasprotni strani istočasno privozil od magistrata po drugi progi voz št. 20, ki je nesrečno starko podrl. Voznik je Krašovecovo opazil šele v zadnjem hipu, kljub temu je pa naglo zavril voz ter spustil na spolzko progo tudi pešak, a nesreče ni mogel več preprečiti.

Krašovec je obeležala nezvestna s prebito lotanjo na progi Mimoidci so se takoj zavzeli za nesrečno starko, nemudoma je bila obeševana tudi reševalna postaja in kmalu je bila starka prepeljana v bolnico, kjer se vse dopoldne ni zavedla; njeno stanje je zelo resno.

Očividci nesreče zatrjujejo, da vozniška ne zahteva nobena krivda, ker je storil, kar je bilo v njegovi moči. Vozok je pač v tem, da ljudje še niso vajeni krožne proge in križanja dveh voz v polni vožnji na odprti progi. Opozorjamo občinstvo, naj pri prehoitih čez cesto vedno pazi, kajti v nasprotnem primeru bodo take nesreče na dnevnem redu!

S TURNCA JE PADEL

Včeraj popoldne je napravilo več dijakov iz Ljubljane izlet na Šmarno goro. Spetoma so si pa premislili in sklenili se nasločiti znano pečino Turne pod Grmado. Ki slovi kot mašina, a dokaj nevarna plezalna tura. Okrog 15. so plezali na pečino, nenadoma je pa 15letni Jože Zelo, do ma iz Dolnjega Logatca, omahnil in strmoglavil na prod. Obelžal je spodaj nezavesten. Tovariši so mu nutili prvo pomoč, nato je pa ponesrečenca neki avtomobilist prepeljal v bolnico, kjer so ugotovili, da ima močno pretresene možgane, notranje poškodbe in tudi nekoliko naruto lopatice. Stanje poškodovanega dijaka je resno.

RABUKA NA SV. PETRA CESTI Snoči, kmalu po 19. uri, so se na Sv. Petra cesti spili vinski bratci in si naposled skočili v lase Na bojišču je obeležal brezposelni mesarski pomočnik Mavricj Zorko, ki jo je od nekega zidarja dobil s kladivom po glavi Reševalci so ga morali prepeljati v bolnico. Polcija je aretirala zidarja Ivana Pakšeta, dočim sta dva druga pretepeča pobegnila.

Filozof.

— Do srebrne poroke je govorila ona, modreje zakonski mož. — do zlate poroke sem moža az. o tem kaj bo po dijamanu poroki, pa nimam pojma.

Beležnica

KOLEBAR

Dano: Petek, 16. februarja, katoličani: Julijana, Strahomir, pravoslavni 3. februarja.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: King-Kong ob 16. Kino Ideal: Planine kileje (Luis Trenker).

Kino Dvor: Pat in Patachon kot potuh-njenja.

ZKD: »Moja deca — moja sreča« ob 14.30 v kinu Matici.

Solistični koncert baritonista Borisa Popova ob 20. v filharmonični dvorani.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9. in dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6.

Izpod s'ita

Ne moremo se pritoževati, da bi ne znali ceniti zaslug in zaslužnih mož. Vsako količjak prikladno priliko porabimo, da povemo, kje se je ta jubilatni poštvovalno udeleževal in kje deluje oni za narodovo blagor. Tako je tudi prav in v redu, kajti narod, ki ne pozna hvaležnosti, ni vreden zaslužnih mož. A teh imamo hvale bogu toliko, da z naševanjem njihovih zaslug nikoli ne pridemo v zadrego. Prej bi nas spravil v zadrego, kdor bi hotel vedeti, kateri možje med nami niso zaslužni, ker bi ne vedeli, koga naj mu poklekemo. Jubileje slavimo vsakovrstne, življenjske: štirideset-, petinširideset-, padeset-, trideset-, sedemdeset-, stiriinosemdeset-letnice in še celo vrsto drugih letnic in obitnic, pa tudi če je kdo že »ridaset« et čevljarski pomočnik ali petindevajset let mučenik svoje Ksantipe, se ga z dolžno pozornostjo spominimo.

Moška stran tega vprašanja je tedaj v redu. Kaj pa ženska? Ta je bila pa doslej čisto zanemarjena. Zaslužne žene in dekleta smo puščali z njihovimi življenjskimi jubileji vred v nemar in čudno — nobeno žensko društvo ni zoper to kričalo neenakopravnost protestiralo. Remedura je morala priti od spodaj, iz ljudstva. Včeraj smo brali med »Jutrovnjaki« malimi oglasli: »Gdini Meliti Šivic, učiteljici, Breznica — za njen 40. rojstni dan iskrene čestitke. — Kolegice.« Tako torej, od slej bomo praznovali tudi ženske jubileje najprej 40., 50. in 60. rojstne dneve gospodičen, potem pridejo pa še gospe na vrsto. Na običajno javno zahvalo v takih primerih ne bomo reflektirali in tudi podpisovali se pod čestitke iz skromnosti ne bomo.

Postopači kradejo

Škofja Loka, 15. februarja. Uspeh naših oblasti, ki si z vso resnostjo prizadevajo očistiti naše ceste in ulice vseh mogočih nadležnih tujcev in prosjakov, je vedno le delen. Nekaj dni je mir, potem pa se natepejo v mesto nove trume pohajčev, ki pritiskajo na kljuko od hiše do hiše, prosijo miloščine in apelirajo na dobra srca z resničnimi, še več pa menda z zlaganimi izgovori. Da takile tipi tudi kaj izmaknejo — če se le da — je tudi razumljivo, saj beleži škofjeloška kronika v zadnjih dneh kar tri tatvine.

V gostilni Matevža Zilhera na Spodnjem trgu sta prošla v petek pod noč podpore dva brezposelna, ki sta se zdela gospodinj takoj na prvi pogled sumljiva. Tujcema se nikamor ni mudilo, ogledovala sta se naokoli tako vneto, kakor bi hotela vse pokupiti. Slednjic sta pa le odšla svojo pot, vsaj kazalo je tako. Gospodinja Minka je za vsak slučaj zaklenila vsa vrata stanovanjskih in gospodarskih prostorov. Lahko pa si mislimo njeno začudenje naslednje jutro, ko je odklenila vrata pralnice in je planil proti njej eden onih potepuhov, ki je hotel očividno ponoci kra- sti, a se je ujel v lastno past, ker ga je gostinčarka nehote zaklenila čez noč v mrzlo pralnico. Postopač, ki si je bil nabasal žepe s cigareti, je seveda urno odnesel peko.

Spreten tat se je spravil na žagarjevo perilo v Stari Loki. Domači so sušili pe-rilo na vrtu, ko se je moral od nekdaj pritihotipati k njemu pretkan uzmoviti, ki je brž izkoristil ugodno priliko in odnesel več kosov perila.

Dva nepoštenjakoviča so imeli na ob-skatih pri Debeljakovih. Nezaposlena sta dobila sprva miloščino, pozneje pa sta se prikradla nazaj v stanovanje in ukradla moško obleko, sportne hlače in copate.

Iz Črnomlja

Jadranski stražarji v Ljubljani

Občni zbor krajevnega odbora JS — Prihodnje leto bo v Ljubljani kongres JS

Ljubljana, 16. februarja. Sinoči je imel krajevni odbor JS tako izredno dobro obiskani občni zbor, da je bila velika gornja dvorana pri »Siamcu« mnogo premajhna in je moralo več članov oditi, ker niso dobili prostora. Občnega zbora so se udeležili tudi predsednik občnega odbora JS pomočnik bana g. dr. Pirkmajer s podpredsednikom veletrgovcem g. Stupicem in odborniki s senatorjem g. dr. Rožičem, bivšim ministrom g. dr. Nikom Zupančičem in skoraj vsi ostali člani občnega odbora. Prav močno je bila zastopana ženska sekcija z načelnico go. dr. Pirkmajerjevo na čelu, aglina mornarska sekcija se je pa udeležila zborovanja skoraj polnoštevilno.

Po uvodnih formalnostih je predsednik g. Josip Pogačnik podal obširno poročilo, kjer je predvsem poudarjal pomen JS in sredstva, s katerimi organizacija dosega svoje cilje. V zvezi s tem moramo tudi gledati, da iniciativno posežemo v vsa vprašanja, ki se tičejo tujeskega prometa z Dalmacijo in Primorjem, železniških zvez našega zaledja s morjem in tudi zračnih zvez, ki nam jih v zadnjem času nudi letalstvo. Vse premalo se zanima naša javnost za ta pereča vprašanja. Razširimo svoj delokrog na vse, kar nas pripelje bližje k morju! Od dneva do dneva naraščajo vrste stražarjev Jadrana in ljubljanski krajevni odbor se je od lanskih 676 pomnožil na čez 5000 članov, vendar je pa tudi to visoko število za Ljubljano še vedno mnogo premajhno. Ustanovljene so bile ženska, mornarska, železniška in poštarska sekcija, kjer deluje 2500 članov, a najbolj vneti delavci so člani mornarske sekcije, kakršna deluje tudi v Mariboru in se pripravljajo v Celju, Kranju, Škofji Loki itd. Ženska sekcija je zelo aglina in je zlasti pokazala, da se tudi v teh težkih časih lahko z poštvalnostjo in dobro voljo mnogo doseže. Železniška sekcija je v kratkem času vzorno narasla, da šteje okrog 1300 članov, a poštarska sekcija se pravkar organizira. Ko se je govornik zahvalil funkcijonarjem sekcij, se je predvsem zahvalil tudi predsedniku občnega odbora g. dr. Pirkmajerju, ki ima največje zasluge pri nabiranju članstva in ustanavljanju sekcij, enake zasluge ima pa tudi za organiziranje naše mladine, da so skoraj na vseh solah že podmladiki JS, ki štejejo blizu 70.000 članov na 500 solah. Za podmladek JS se pripravljajo zgradba lastnega doma in je ustanovljen močan socialni fond za podpiranje revne mladine. Pri vsem delu je odboru šlo na roko časopisje, kateremu najpogostje zahvala Velikega pomena pri propagandnem delu so tudi razni predmeti, ki se prodajajo v društvene namene, vendar bo pa v tem pravcu treba storiti še mnogo več. Ko je predsednik opisal dobro uspele prireditve in se zahvalil vsem faktorjem, ki so pomagali pri njih, je opozoril na priprave za kongres JS, ki bo prihodnje leto v Ljubljani. Svoj govor je predsednik zaključil z vzklikom Nj. Vel. kralju in pokrovitelju Nj. Vis. prestolonasledniku Petru. Trikratni »živio« so ponovili vsi navzoči. Večminuten aplavz po predsednikovem govoru je dokazal, kako so šle njegove besede vsem iz srca.

O notranjem življenju društva je poročal tajnik g. Hubert Marjanovič v vseh podrobnostih, za njim je pa blagajnik g. dr. Zeljko Jęglić podal podrobno blagajniško poročilo, ki izkazuje nad 750.000 Din celotnega denarnega prometa ter prav ugodno denarno stanje in varčno gospodarstvo. V imenu preglednikov je gosp. Hribernik predlagal absolutorij z zahvalo,

ki je bil sprejet soglasno, kakor vsi ostali sklepi občnega zbora.

Član mornarske sekcije g. Strus je nato prečital deklaracijo svoje sekcije, ki je dokazala, kako resno se naši vrli mornarji zavzemajo za napredek JS, zlasti je pa nasvetoval, naj bi JS podpirala tudi brezposelne mornarje, kar so zborovalci prav simpatično vzeli na znanje. Ko je govoril še predsednik mornarske sekcije gospod Bavdek, so bila vsa poročila sprejeta soglasno.

Simpatično pozdravljen je imel velik govor tudi predsednik občnega odbora g. dr. Pirkmajer, ki je izrazil svoje največje zadovoljstvo z uspehi krajevnega odbora, nato je pa govoril o nalogah, ki naj se jim krajevni odbor posveti. Zbrati je treba predvsem se člane, da bo večina ljubljane v taboru JS, zlasti je pa govoril o izgradbi mladinske organizacije, obenem je pa svaril pred željo nekaterih članov po ugodnostih, ki jih JS ne more nuditi, ker je JS le idealen pokret, ki vzgaja borce za naše morje. Na naših solah je organiziranih 70.000 mladih stražarjev in ti mladi borce bodo prekrasili ves naš narod. Za to delo jim moramo dati protidajatev, ki smo jo ustvarili s socialnim skladom, da izgradimo dom in pričnejo prejemati potovanja mladine na morje. Razpečavati moramo društvene predmete, da svoje načrte lahko ustvarimo predvsem pa mora krajevni odbor pripraviti vse za kongres leta 1935. Govorni je sledilo živahno odobravanje.

Pred volitvami se je predsednik gospod Pogačnik spominjal mrtvih članov, ki so zborovalci počastili njih spomin s trikratnim »Slava!«, nato se je pa predsednik spominjal tudi poštvalnega delovanja biškega odbornika g. polkovnika Kilerja, ki se je moral seliti iz Ljubljane, končno se je pa predsednik zahvalil za sodelovanje vsem funkcionarjem, nakar sta predsednik železniške sekcije gosp. dr. Meliva in predsednik mornarske sekcije gosp. Bavdek predlagala kandidatno listo, ki je bila po kratki debati soglasno sprejeta. Za predsednika je bil med večminutnimi ovacijami spet izvoljen g. Josip Pogačnik, za odbornike pa naslednji gg.: dr. Berce Alojzij, dr. Soudat Miro, Gaber Ante, Osterc Ludvik, ga. Nada Kmetova, podpolkovnik Knez Rudolf, Likovič Joža, Marjanovič Hubert, Pristou Filip, Ravljen Davorin, prof. Sič Franjo, Strus Rudolf, Verbič Anton, ing. Zelenko Franc, nadalje načelnica ženske sekcije ga. Marija dr. Pirkmajerjeva, načelnik mornarske sekcije Vekoslav Bavdek, načelnik železniške sekcije dr. Meliva Viktor in načelnik poštarske sekcije dr. Lamut Ivan, v nadzorni odbor pa gg.: direktor Jug Anton, dr. Jęglić Zeljko, Plesničar Stojan, Hribernik Mihael in Bahovec Josip.

G. dr. Jęglić je nato opozarjal na pomen socialnega sklada in predlagal, naj krajevni odbor da za socialni sklad 10.000 Din, kar je bilo sprejeto soglasno. Za njim je tudi načelnica ženske sekcije ga. dr. Pirkmajerjeva sporočila, da je tudi ženska sekcija darovala za ta sklad 2500 Din. Predsednik g. Pogačnik je nato obširno orisal smernice bodočega dela, odborniki g. Sič je pa pojasnil načrte dela za prirejanje izletov. Pri volitvah delegatov za oblastno skupščino je bila lista vseh 19 kandidatov soglasno sprejeta in so na njej predvsem zastopani funkcionarji sekcij. Pri slučajnostih se je g. Kušar zavzemal, naj JS pomaga brezposelnim mornarjem vsaj moralno, nato je pa predsednik zaključil odlično uspehi občni zbor JS, ki je podal najlepšo sliko trdne garancije za bodoče uspehe JS.

Na Gradu začno delati

Grad mora biti dostojno urejen, a z delom smo odlašali že dovolj dolgo

Ljubljana, 16. februarja. Začetek dela za preureitev grajskih poti in parkov so lani pozdravili vsi prijatelji napredka našega mesta. Grad bi pač moral biti že zdavnaj urejen, kar zahteva njegova lega, saj je prav za prav sredi mesta, ki bi se lahko ponašalo z njim in bi tudi imelo splošne koristi od njegove ureditve. Podobno lego ima graški Schlossberg, nobene naravne prednosti nima od našega Gradu in vendar kakšna razlika je v tem, kako znajo Gradčani ceniti Schlossberg in kako mi Grad! Prava utopija je misliti, da bi vozil na Grad tramvaj, saj je ta krasna razgledna točka skoraj odrezana od mesta, zlasti pozimi, ko so zasnežene celo glavne poti. Tako je n. pr. v tej zimi običaj na Gradu v snegu rešili avtomobili.

Lani so komaj začeli preurejati zamenljivo Grajsko planoto in uredili so nekoliko poslopja, toda v polnem obsegu niso mogli začeti delati, ker je bil pač omejen kredit, a delali so s sredstvi za podpiranje nezaposlenih. Naredili so lepo otroško igrišče, kjer je bil dotlej najbolj zanemarjen in nesnažen prostor — smetišče, ki je bilo prava sramota za Grad, saj je bilo tik ob poti. Zgradili so tudi del poti, ki drži od glavnega drevoreda ob Utrdbah proti tako zvanim malim šancam. Glavni drevored so razširili proti južni strani in regulirali pobočje. Toda, kot rečeno, je bil to še začetek. Jeseni so morali ustaviti delo, ko ni bilo več denarja za podpiranje nezaposlenih.

Pomlad prihaja, zdaj je že ugodno vreme za zemeljska dela in ljubljanski nezaposleni to zimo niso še dobili dela, kot lani, s sredstvi, ki so jim namenjena. Dovolj se je že govorilo o tem, da je samo podeljevanje podpor neproduktivno in neprimerno. Nekaj dni jih je zaposlenih komaj tucat pri rigolanju v mestni drevnici. Jutri pa začno zopet delati na Gradu.

Pričakujemo, da se bodo letos lotili dela v večjem obsegu ter da začno urediti arh. Plečnikov načrt za zgradbo novih poti ter drevoredov. Pri nas ostane mnogo lenih načrtov na papirju, tudi skromnejši, češar ne moremo razumeti: ta pa ne morejo uresničiti velkopoteznih načrtov, je umevno, a ureditev grajskih poti ni nič velkopoteznega. Izmed vseh del v mestu je nevarno med najnujnejšimi ureditev Grada, zato upamo, da delo ne bo zopet nepričakovano zastalo.

Gradnja poti na severni strani pa začne tudi, da še vedno ni odkupljeno zemljišče, strma livada, ki je v rokav več zasebnikov, ki baje cenijo svet po 30 Din kvad. meter, kar je nedvomno visoka cena. Zemljišče, ki bi ga porabili za poti, pač ne donosa toliko, saj ni primerno niti za dober seno, da bi bili lastniki upravičeni do tako visoke odkupnine. Upoštevati je treba, da mestna občina nima v svojem proračunu postavke za takšne odkupe ter je zaradi tega ogrožen ves projekt in ne bo do močilo zaposliti delavcev, če ne najdejo pametnega izhoda. Mestna občina bi n. pr. lahko odstopila lastništvu v kompenzacijo kije druge primeren senožet. Ne vzel bi jim tudi vsega zemljišča, ampak le ozke pasove za sprehajalne poti, ob katerih bi se prav tako rasla trava, če ne še bolj, ker se bo voda bolje odtekala, kot doslej. Lastniki parcel bi torej ne bili prizadeji, a zavedali bi se naj, da lahko postanejo z nemogočimi zahtevami škodljivci Ljubljane. Prepričani smo, da se zadeva najlažje uredi v splošno za dovoljnost z zamenjavo zemljišč, urediti se pa mora čim prej, da bodo lahko delali neovirano.

Grad mora biti dostojno urejen, s delom smo odlašali dovolj dolgo, da bo nam v ponos in ne v sramoto!

Gorenjska v filmu

Škofja Loka, 15. februarja.

Tako lepih večerov, kakršni je bil večeraj, imamo v Škofji Loki malo. V goste je namreč prispel g. Cveto Švigelj in je priredil pod okriljem podružnice SPD filmsko predavanje »Klic narave« v veliki dvorani Sokolskega doma. Stvar je ljudi pritegnila in je bila hiša polna. Pa je bilo tudi res vredno pogledati krasna filma, ki ju je razvijal g. Švigelj pred očmi radovednih gledalcev, ki kar niso mogli doumeti, da so vse te lepote naše domače, posnete vse na Gorenjskem. Marsikdo je šel ob pogledu na bajne slike, ki so se vrstile druga za drugo, prišel do spoznanja, da gorenjski svet ne potrebuje nobene hvale, ker je že sam po sebi tako mikaven in poln zanimivosti, da bo imel v tujko prometnem pogledu svojo stalno ceno.

G. Švigelj je spregovoril splošno zbranim par besedi in jim pojasnil v šaljivo prijateljskem tonu, kako je film nastajal

in kakšne težkoče je imel s snemanjem, potem je pa razvijal potovanje z vlakom, ki obide naš gorenjski raj nato pa je pokazal naše planine v njih zimskem sijaju in čarobnosti. Oba filma sta dosegla popoln uspeh in je bil nagraden poštvalni predavatelj z viharim aplavzom. Opazili smo, da je g. Švigelj velik prijatelj brez in čistih žuborečih potečkov, ki nam jih je kazal film v vseh variacijah. Podružnici SPD smo za prijeten večer od srca hvaležni, prav tako pa tudi g. Šviglju, ki upamo, da nas bo kmalu zopet posetil.

Naš zračni promet

Ljubljana, 16. februarja.

Naš zračni promet se prav lepo razvija in ima svoje središče na eni strani v Aeroklubu, na drugi strani pa v Društvu za zračni promet Aeropot, ki skrbi za zračne zveze po naši državi in tudi izven nje. V minulem letu je zračni promet trajal od 1. majnika do 28. oktobra. Poleg zvez Beograd - Zagreb - Gradec - Dunaj, Beograd - Skoplje - Solun, Zagreb - Sušak, Beograd - Zagreb in Beograd - Skoplje je tudi Ljubljana dobila letališče in zvezo z

Sej letalskega centra Ljubljana DR. STANE RAPE

Zagrebom in Sušakom. Letala Aeroputa so lani preletela 230.521 km, a od te ogromne številke odpade na linije v naši banovini 16.720 km. Potnikov so prenesla letala 1620, a najlepše znamenje, kako se v Sloveniji zanimamo za letalstvo, je 460 potnikov, ki so leteli iz Ljubljane v Zagreb in dalje proti Beogradu, ali pa na Sušak, oziroma so prileteli iz Zagreba in Sušaka v Ljubljano. Priljago je bilo oddane po letalih 7287 kg, pisma in poštni zavrtiki so pa tehtali 274 kg. Številka pisemskih pošilk je še vedno v primeri s številom potnikov zelo nizka, kar nam dokazuje, da široka javnost še ne zna ceniti ugodnosti nagle letalske pošte. Ves promet Aeroputa je opravljalo 7 potniških letal tipa »Potez 29« s po 450 HP, nadalje trimotorno letalo »Farman« s motorji po 240 HP in pa trimotor »Spartan Cruiser« s motorji po 130 HP.

Poleg navedenih velikih potniških letal sta pa kot aerotaksija obratovali tudi sporniti letali »Gipsy Moth« s motorjem 100 HP in »Fox Moth« s motorjem 130 HP. Po programu je bilo predvidenih 947 poletov, ker so bila letala v prometu vsak dan razen nedelj na navedenih linijah. Letala so naredila le 937 poletov, ker so 10 predvidenih poletov »preprečile težke atmosferske prilike. Iz navedenih števil je razvidno, da je znašala regularnost v letenju 98,94%, kar najlepše priča, da je naš zračni promet v resnici točen in zanesljiv.

Letos bo seveda zračni promet na vseh dotedanjih linijah, razen tega bo pa tudi Ljubljana zvezana še s Inozemstvom, ko dobimo novo zračno zvezo iz Ljubljane v Celovec in obratno. Za promet sta nabavljena še dve novi letali: trimotorja tipa »Spartan Cruiser«, ki bo eno zgrajeno na Angleskem, drugo pa v licenci v Jugoslaviji. Upamo, da bo pomnožen letalski promet v Ljubljani prav izdatno pozitivni tudi naš tujski promet, saj bodo iz Ljubljane aeroplani vezali najlepše kraje in pokrajine, zlasti bo pa preko Ljubljane zvezan naš čarobni Jadran s slavimi alpskimi letovišči po najbrži in najkrajši poti.

Iz Poljčan

— Poroka. Poročila sta se te dni v tukajšnji cerkvi vpokojeni plemeniti vdovec Karl Stojan in gđ. Rahle Alojzija. Bilo eršno!

— 65letni življenjski jubilej in 40letnico poroke je obhajal domačin krogu te dni g. Franc Gašparič, vpokojeni železničar, naš marljiv kolekolek blaginjak. Zelimo mu v krogu svoje družine užetati še mnogo srečnih let.

— Širite »Slovenski Narod«, ki velja mesečno le 12 Din in prinaša redno tudi vesti iz Poljčan in okolice.

V SOBOTO SVEČANA PREMIERA
ORIGINALNEGA RUSKEGA VELEFILMA

POT V ŽIVLJENJE

TO JE MONUMENTALNO DELO FILMSKE UMETNOSTI — HIMNA ČLOVEŠKE VOLJE — DELO JE POLNO PESMI, KAKRŠNIH SE NISTE SLIŠALI

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

TELEFON 21-24

Josip Malenšek

Ljubljana, 16. februarja. Iz sanatorija na Golniku je prispela žalostna vest, da je tam snoči okrog pol 11 po daljšem trpljenju izdihnil splošno znani in priljubljeni podravatelj Kmet-ske posojilnice v Ljubljani g. Josip Malenšek.

Pokojni je bil rojen v prijaznem Trebnjem na Dolenjskem smrt pa ga je izrgala iz naše srede v najlepši moški dobi. »aj je bil star komaj 50 let. Njegova smrt pomeni zlasti hud udarec za Kmet-sko posojilnico, ki ji je bil dolga desetletja eden glavnih stebrov in prava duša zavoda. Pokojni Malenšek je bil znan kot vzoren bančni uradnik, strokovno temeljito pokovan. Zelo pa bodo pogrešali Malenška tudi nestrsti njegovi prijatelji in znanci, saj je bil član Slovenskega lovskega društva in njegovega upravnega odbora, nova vrzel je pa zazijala tudi v vrstah ljubljanskega Sokola, kjer je bil med ustanovitvi jęzdnega oddelka, a prijaznega vedno dobrodušnega moža in prijatelja bo pogrešala tudi SK Ilirija, kateri je stal vedno zvesto ob strani, ter z veseljem spremljal njen napredek in prosep.

Malenšek je bil tudi znan kot odlični in zaveden nacionalist in rezervni oficir. Leta 1913 se je poročil z Marjanco Lau-terjevo iz znane in ugledne ljubljanske družine, toda smrt mu je življenjsko družico iztrgala že po prvem letu zakona. Pokojni je že delj časa bolehal za sladkorno boleznijo in deloma na jetrih, nazadnje je pa iskal zdravja na solnčnem Golniku. Pa mu ni bilo več pomoči, pred dnevi se je njegovo stanje znatno poslabšalo, snoči je pa njegovo izmučeno srce prenehalo utripati. Zadel ga je srčna kap.

Truplo pokojnika so prepeljali davi v Ljubljano, pogreb pa bo v nedeljo popoldne ob 15.30 iz hiše žalosti Dalmatinova ulica št. 1 na pokopališče k Sv. Križu. Bodi pokojniku ohranjen svetel spomin, težko prizadetim svojcem pa naše globoko sožalje!

Še enkrat pot na Grad

Ljubljana, 16. februarja.

Javna in ne zasebna zadeva je oskrbovanje ter vzdrževanje javnih poti in hodnikov v mestu, trdi pisec »Slov. Naroda«. Priznati moramo, da je pisec črna vrana med ljubljanskimi idealisti. Dvomimo pa mimogrede, da v vse prizadevanje ni kanila kaplja osebnosti. Ker smo pa že prizadeti grajski prebivalci, ki smo del javnosti in si prisvajamo večjo pravico od »besednikov«, naj spregovorimo samo nekaj opomb k odgovoru.

Gre za pot, — grajski smo jo nazivali in jo nazivamo Strma pot, oficijelno se morda imenuje Za ograjami, — ki dopisnika, navdušenega turista in narodnega gospodarja, tako zelo razburja. Povedali smo, da na to pot grajski in tudi drugi pozimi ne reflektiramo, ker imamo lepo, vzorno oskrbovano pot po ovinkih. Morda je h kritiki dopisnika nagibal izrek: Variatio delictat. Prav! Zakaj pa ne zahteva, naj se posipuje in oskrbuje pot po strmini iznad Dreševjeve hiše in mimo Rasbergerjeve vile po stopnicah, pot na Grad in makar pod obronkom od Regalljevega gaja. O, še drugih javnih poti na Grad je v izobilju, pa niso posute in jih dopisnik ne pozna, ker drugače bi se njegova ljubezen oklenila tudi teh. O, ubogi tuji, v resnici jih pomilujemo za tako nesebično skrb. Menda je to v krvi naših zagovornikov, da bi na ljubo tujcem pozimi — ko so redke vrane in ložirajo v Unioni in se za Grad ne zmenijo — radi praznilo mestno torej javno blagajno za brezplačna dela, za posipanje poti, ki je neizprekventativna in še v poletnem času zapuščena, če izvzamemo nočno tišino, kar pa že spada v moralno področje javnosti. Da pa je naše mnenje pravilno, je dokaz pač ta, da kompetenti vseh 50 let niso obračali prav radi tehničnih ovir in radi racionalnega gospodarstva pažnje in zimskega časa na to pot, ker niso smeli in niso mogli obremenjevati mesta. Torej javne blagajne; kajti uvidevali so, da se bi za ta denar dalo napraviti marsikaj koristnejšega trajne vrednosti.

Sedaj pa k logiki dopisnika. Trdil je, da ne more verjeti, da hodijo po tej poti grajski prebivalci, saj morajo biti zelo trden v nogh in glavi, sicer tvegaš, da se zvališ na dvorišče... S tem je dopisnik hotel okrepiti svoje trditve na naš račun. V odgovoru pa pravi, da je zadeva za vse meščane in tujece. Torej, smo grajski, za katere se je dopisnik tako toplo zavzel in pokazal res človekoljubno srce, eksteritorialci, čeprav se zadovoljujemo z bivaljsi, ki jih imamo in se smatramo za enakopravne in istovredne državljane in meščane. Če pa govorite o Triglavskem pogorju, ste nas izzvali vi, saj ste predlagali, naj se radi varnosti pot zapre. Prav! Dopisnik pa pravi: Marsikdo ki se napoti na Grad in si izbere pot Za ograjami pač ne ve, kaj ga čaka... Tu se je vzrezel dopisnik. Tujec, ki gre na Grad bo takoj spoznal razliko: na desni drsališče na levi vzorno urejena pot in bo krenil na pot, ki jo mu bo diktiral namet priznajo. Čeprav je tujec, zdrava pamet.

Sapienti sat! Zato pa zaključujemo to

debato in vemo, da nam stališče odobravajo tudi kompetenti, ki jim je za blagor občine, ne pa za kaprice pretiranih zahtevnikov. S tem je zadeva za grajskimi prebivalci, nad 400 nas je, rešena, ne umešavajte pa v nas diagnoze, ki niso dogane.

Grajski prebivalci.

Javna dela v laškem srezu

Laško, 15. februarja.

Pod predsedstvom sreskega načelnika g. vladnega svetnika Kosija je zboroval danes v Laškem sreski odbor za javna dela ter sestavljal program javnih del, ki naj bi se izvršila v prihodnjih letih v našem srezu. Program vsebuje naslednje gradnje:

Nadaljevanje razširitve ceste Celje — Zidani most; s preložitvijo klanca v Ogečah; rekonstrukcija ceste Trbovlje — Podmeja — Marjareka; preložitve ceste v Trbovljah od gostilne »Spanac« do stare občinske hiše; preložitve ceste Šmarjeta — Hrastnik v odseku Marnske kapele do gostilne »Drakslere; regulacija »Savinjec« od vasi Trmerje navzdol do Rimske Toplice; zgradba Zasavske ceste; preložitve ceste pri steklarni v Hrastniku; regulacija potoka Boben v Hrastniku; regulacija potoka Breznica in regulacija potoka Redica, oba v občini Sv. Krištof; regulacija potoka Žikovca v Laškem; preložitve banovinske ceste Stopce — Vrh (občina St. Leonard); gradnja vodovoda v Brezjah; gradnja vodnjaka pri Sv. Jurju, občina Dol; gradnja vodovoda v Škofcah, občina Marjagradec; priprava načrtov za zajezitev zemeljskih plazov v laškem srezu in izvršitev tozadevnih del.

Glede mosta preko Savinje v Šmarjeti se je sklenilo, da se zgradi na tem kraju brv za pešce, za kar bi prispevale prizadele občine po že sprejetem ključu v materialu, dočim bi se naj plačale mezde iz banovinskega sklada za javna dela. Brv bi se dvignila za približno 80—100 cm ter bi slonela na železnih travertzah, tako da bi bila za vedno zavarovana proti nevarnostim ob poplavih. — Za delegata v banovinski odbor za javna dela je bil soglasno izvoljen dr. Roš Fran.

Vsa ta dela so nujno potrebna in so se deloma tudi že pričela, vendar pa so se morala zaradi nezadostnih kreditov ustaviti. Ker je ravno laški srez zaradi redukcij v premogovnih revirjih najobčutnejši prizadet in so reduciranci po večini rudarji in delavci, ki nimajo koščka svoje zemlje ter jim je bil odvzet z redukcijo še itak skromen košček kruha, bi bilo želeli, da bi se ta načrt v celoti osvojil in z delom takoj pričelo. S tem bi se na eni strani omilila brezposelnost v revirjih, na drugi strani pa bi bili že davno projektirani komunikacijski načrti končno realizirani.

DANES ZADNJKRAT KING KONG

Predstava ob 4. uri

Nadaljnje predstave odpadajo zaradi koncerta.

ELITNI KINO MATICA.

Telefon 21-24

Sokoli v srbski vasi med Slovenci

Črnomelj, 15. februarja.

Redki med nami vedo, da je v Beli Krajini nekaj srbskih otkov, kjer žive že stoletja Srbi z vsemi svojimi šegami, s svojimi učitelji in učiteljicami iz srbskih krajev in z vsemi značilnosti in svoje široke srbske duše. Dobro uro hoda od Vinice v Beli Krajini je mala vasica Bojanci, dobro znana po svoji pestri in bogati narodni noši, ki jo štejejo med najlepše belokranjske. Prebivalci imajo svojega pravoslavnega popa in učitelja iz Učic tako da je ta vasica pravi srbski otok v slovenskih krajih.

Kot v vseh naprednih in zdravih naših vaseh, imajo tudi v Bojancih svoje marljivo Sokolsko društvo, ki je imelo davno v prostorih tamošnje ljudske šole svoj redni letni občni zbor. Po pozdravu br. staroste Steve Vrlinica so poročali tudi drugi društveni funkcionarji o delu društva v lanskem letu. Društvo je od predlanskega leta na tehničnem in prostvetnem polju res lepo napredovalo.

Delali so, kolikor so mogli in kolikor so dovoljevale težke razmere, ki jih občutijo vsi kraji, a še najbolj naši pasivni. Po poročilih je bila izvoljena uprava z dosedanjim starostrom Br. Stevom Vrlinčm. Sprejet je bil predlog glede zvišanja članarine, ki je edini redni in stalni dohodek društva. Sklenjeno je bilo nadalje, da bo društvo letos na Jurjevo dne 6. maja priredilo javno telovadbo, da pokaže svoje delo tudi na zunaj.

Poudariti moramo, da je vrlo Sokolsko društvo v malih in siromašnih belokranjskih Bojancih doseglo s svojim delom že tako »ne uspeha, da bi mu tudi druga podelska društva mogla zavistati. Zelimo mu še mnogo lepih uspehov in zmag sokolske ideje s krepkim: Zdravol!

Dnevne vesti

— **Konferenca upravnikov naših gledališč.** Poročali smo že, da je bila te dni v Beogradu konferenca upravnikov naših gledališč. Upravniki so razpravljali o odpravi finančnega zadržanja in sankcijah, ki ee zahtevajo za japonsko delovanje gladiš v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Govorilo se je tudi o medsebojnih gostovanjih in enotnem postopanju s tujimi gosti. Ugotovljeno je bilo, da je treba pri izdaji nove uradbe o gledališčih, ker je stalna, upoštevati in ne odlašati s sedanjim razmeram. Konferenci so prisostvovali upravniki narodnih gledališč g. Ilić iz Beograda, P. Konjević iz Zagreba in Pavel Golia iz Ljubljane.

— **Zrehanje dobitkov obvezne vojne škode.** V oddelku za državne dolge in državni kredit v finančnem ministertvu je bilo včeraj zrehanje dobitkov po obvezništvu 21/2% državne rente za vojno škodo. Izrehanje je bilo 279 dobitkov. Glavni dobitki 200.000 Din je zadelo obvezništvo 2057 št. 802, po 100.000 so zadele obveznice a. 208 št. 267, a. 507 št. 582 in a. 2867 št. 856; po 50.000 Din s. 3308 št. 927, a. 3542 št. 221, a. 3657 št. 31, a. 3858 št. 243 in a. 4201 št. 905; po 20.000 s. 217 št. 710, a. 286 št. 28, a. 405 št. 264, a. 484 št. 293, a. 553 št. 151, a. 746 št. 694, a. 1624 št. 50, a. 1681 št. 950, a. 2114 št. 901, a. 2191 št. 899, a. 2394 št. 197, a. 2411 št. 623, a. 2431 št. 307, a. 2493 št. 133, a. 3618 št. 775, a. 4170 št. 806 in s. 4463 št. 748.

— **Zakon o radiu.** Prometno ministertvo pripravlja zakon o radiu. Sestavlja ga posebna komisija, ki bo kmalu končala svoje delo. Prvotni osnutek zakona o radiu je bil pripravljen že pred dobrih mesecem in pride kmalu z dodatki in izpremembami pred Narodno skupščino. Osnutek obravnava vprašanje načrta zgraditve bodočih radiopostaj v naši državi in ukrepov, da se prepreči lokalne motnje, ki jih povzročajo razni motorji in električni aparati. Čim bo zakon sprejet, začne graditi nove radiopostaje. Za one, ki z motorji in raznimi aparati motijo sprejemanje, bodo določene občutne kazni.

— **Prvi podstarešina Vatrogasnega saveza g. Josip Turk** odpotoval v Beograd. G. minister za telesno vzgojo je sprejel ostavko g. Radoslava A. Georgijevića, inž. polkovnika v penziji na mesto starešine Vatrogasnega saveza kraljevine Jugoslavije ter odredil, da prevzame dolžnosti starešine do nadaljnjega prvi podstarešina g. Josip Turk iz Ljubljane, ki je zaradi tega moral odpotovati v Beograd.

— **Izpitna komisija v prosvetnem ministertvu.** Na temelju čl. 2 pravil o polaganju državnega strokovnega izpita o uradniških pripravnikih v resoru prosvetnega ministertva je prosvetni minister imenoval izpitno komisijo za polaganje državnega strokovnega izpita administrativnega osebja ministertva in vseh ustanov v resoru prosvetnega ministertva za izpitno dobo od 1. januarja 1934 do 1. januarja 1935. Za predsednika komisije je imenoval načelnik splošnega oddelka v prosvetnem ministertvu Miladin Ševarlić, za člane komisije so pa imenovali uradniški prosvetnega ministertva po značaju predmetov, iz katerih se izpit polaga.

— **Predavanje dr. Reya v Zagrebu.** Dve dni predaval v Zagrebu pod okriljem Hrvatskega planinskega društva »Sljemen« docent ljubljanske univerze dr. Oskar Reya »o pogorju Atlas v Afriki«.

— **V upravi monopolov vsa mesta zasadena.** Čeprav je bilo že objavljeno, da so v upravi monopolov vsa mesta zasadena, se vendar še mnogi obračajo na njo s prošnjo, naj jih sprejme in službo. Uprava ponovno opozarja zainteresirane, da so vsa mesta zasadena in torej vsa prošnje in vsa posredovanja brezpredmetna.

— **Izlet v Nemčijo bo 10. marca** a trodnevni bivanjem v Leinzeu. Poleg tega si izletniki ogledajo Prago, Dresden, Berlin in Münchena. Cena izleta je 4850 Din (vožnja v II. razredu) in 3920 Din (vožnja v III. razredu). Prijave in informacije pri Putniku v Ljubljani.

— **Triglavska podružnica SPD** sporoča, da je koča na Zasipski planini v Sp. Krmi ob nedeljah in praznikih osekavana. Kdor jo želi obiskati med tednom, naj se zgleda pri osebniški Lojzu Rekarju v Radovni. — Od 15. marca naprej bo koča osekavana tudi med tednom.

— **Nov planinski dom na Sljemenu.** Hrvatsko planinsko društvo je imelo na Sljemenu pri Zagrebu planinski dom, ki ga je nedavno uničil požar. Društvo je sklenilo zgraditi čimprej nov dom, ker je nujno potreben, saj prihaja na Sljeme vedno več izletnikov. Zgrajen bo mnogo večji dom, ki bo veljal okrog 2.000.000 Din.

— **Nova grobova.** Včeraj je po daljšem trpljenju umrl v Ljubljani splošno znani in priljubljeni gostilničar in posestnik g. Anton Valjavec. Poleg žalujočih svojcev je zapustil mnogo prijateljev, ki ga bodo težko pogrešali. Pogreb bo jutri ob 16. izpred mrtvaške veže splošne bolnice. — Danes je umrla v Ljubljani nadočiteljica vdova gospa Marija Pegan roj. Mrmor. Pokojna je bila znana kot izredno plemenita in blaga žena. Njena hčerka Milena je uradnica uprave »Jutras«. Pogreb skrbne matere in plemenite žene bo v nedeljo ob 14. iz Gledališke ulice 12. Bodi jim lahka zemlja, težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo precej oblačno, v splošnem pa nespremenjeno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 11, v Mariboru 9, v Zagrebu 7, v Ljubljani 4,4, v Beogradu in Skoplju 2, v Sarajevu 1 stopinjo. Davi je kazal barometer v Ljubljani 773,5, temperatura je znašala 4.

— **Pes žrl otroka.** Kmet Ljudevit Jakobč iz vasi Zrinske blizu Grubišnjega polja je oddel včeraj jutraj z ženo k svojemu tastu. Ko sta se oče in mati vrnila, sta opazila, da leži domači pes v zibelki pri petmesočetnem otročičku in da nekaj grize. Stopila sta bliže in ostrmela od groze. Otročiček je bil že mrtav, pes mu je bil raztrgal in požrl že obe roki do ramen. Nesrečni oče je v silni jezi tresčil psa ob tla, da je oblezel mrtve.

— **Ze četrtič je jedel žlice.** Na zagrebški kliniki so imeli proti koncu januarja nekoga Ottona Della, ki se je krčevito branil zopora in je poledel štiri žlice, dva žebila in kos železa. Na kliniki so ga operirali in kmalu se je začel popravljati. V zaporu bi bil moral sedeti, ker je ukradel suknjo. Videč, da bo kmalu ozdravel, je pojedel še dve žlici in moral ga bodo znova operirati.

— **Nezakonskega otroka zadavila.** Roza Podobnik iz Crneke blizu Nove Gradiške je pred dobrim mesecem povila nezakonskega otroka in ga zadavila ter zakopala blizu hiše. Oblasti so trupelo našle in Podobnikova je morala v zapor.

— **V cerkvi zgorela.** V katoliški cerkvi v Senti se je pripetila težka nesreča. Med mašo se je nenadoma začelo obupno klicanje na pomoč. 41letna Levika Pichler je pri stranskem oltarju molila pa se je preveč približala sveči, da se ji je vnela oblača in je bila v hipu vsa v plamenih. Ljudje so ji prišli na pomoč in strgali iz nje oblačo, toda bila je že tako opečena, da so morali nezavestno prenesti v bolnico, kjer je v silnih mukah kmalu izdihnila.

— **Sin umoril očeta.** V vasi Mutnik blizu Bihaca se je odigrala v sredo jutraj krvava tragedija. Kmet Rade Vukas je karal svojega sina, da je brez njegove vednosti vzel iz kašče nekaj koruze in jo hotel prodati. Sin je pa zatrljal, da ima oče raje druga dva sina nego njega. Oče se je razburil in pljunil sinu v obraz, potem je pa postrbil prstičko, da bi sina udaril. Sin je pa postrbil drugo prstičko in je tresčil očetu v glavo tako močno, da mu je prebil lobanjo in je starik kmalu po prevozu v bolnico umrl.

— **Pojasnilo.** V 30. številki Vasega cenj. lista z dne 7. t. m. ste objavili pod naslovom: »Zanimiva predmetna glasbena prireditve«, sledeči odstavek, ki se nanaša na podpisano društvo: »Oba zbora moški in mešani morata imeti za seboj dovolj dolgo solsko dobo, ki sta jo s pridom porabila.« Zdi se pa mi, da niso bili vsi pevci iz Most doma. Če pa se motim, nič za to: tudi svojemu bližnjemu pevcu pomagati je plemenito delo. K temu pripomnimo sledeče: Moški zbor je bil ustanovljen že pred leti, dočim se je mešani zbor ustanovil lani meseca maja. Glede druge opazke izjavljamo, da so bili vsi nastopivši pevci, kakor tudi pevke redni člani našega društva ter ni bilo niti enega vmes, ki bi ne bil član. Res pa je, da stanujeta dva člana in ena članica v Ljubljani in to je dalo najbrže povod za domnevo, da so bili nekateri nečlani povabljeni. Od teh dveh članov je eden častni predsednik in idžini ustanovitelj našega društva, drugi pa je večletni član. Članica je pristopila v naš krog lani meseca maja, ko se je ustanovil mešani zbor. — Pevsko društvo »Zvezda« v Mostah.

— **Pri poopnjenju v možganih in srcu do-sežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefov« grenčice** iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih s »Franz Josefov« vodo najboljše uspehe pri iztrebljenju črevesa. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerjskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— **Mestna pomožna akcija,** ki tiho, a z največjim uspehom deluje za omiljenje brezposelnosti in revščine sploh, tudi iz toso pripravila veliko in vsestransko prvovrstno prireditve, ki naj prinese novih izdatnih sredstev v dobrodelne namene. Pod vodstvom predsednika, magistrskega direktorja g. Frana Jantičarja pripravila prireditve na magistratu poseben odbor, da presmeti Ljubljano z velikim monstre-koncertom, ki bo pokazal vso višino glasbene kulture našega mesta. Naši najslavnejši pevski zbor z Glasbene Matico na čelu, naši orkestri in najznamenitější gosti se že pripravljajo za plemenito tekmo v prid revnim občanom. Vodstvo pripravljalnega odbora nam izjavi, da je naloga v pravih rokah in da bo Ljubljana spet doživela prireditve, ki bo med najbogatejšimi, kar se tiče glasbenih užikov, na drugi strani bo pa seveda tudi tako zabavna in prijetna ter demokratiška, da bo brez dvoma pomenila najlepši priatek pomladanske sezone.

— **Iz Meščani se ne »postijo«** nič bolj zdaj kot so se v predpustu. Danes jim niso niti posebno dišale ribe. Najbrž so se jih preobljeli na pepelnico. Danes pa tudi ni bila takšna izbira kot v sredo. Drazjih vrst morskih rib je bilo zelo malo. Zdaj je zopet slabo vreme na morju za ribolov, sicer je že delj časa burja, a zdaj je zelo močna. Boljše vrste morskih rib so zaradi tega malo dražje, orade, lubenj in bradač po 40 Din kg, dočim so druge po stalnih cenah n. pr. lignje po 32 Din, sipe po 28 Din in sardelice, ki jih je precej, po 16 Din kg. Dobri poznavalci rib razločujejo prave sardelice, ki so boljše, od palin, ki so zelo podobne sardelcam. Paline so svetlejše, dočim imajo sardelice zgornj zelenkaste sinje luskinе, paline pa imajo gladko kožo. Sicer so pa meščani zadovoljni tudi z neprimnimi sardelcami, ki jih tudi ni vedno na trgu. Rečni rib je bilo danes tudi malo manj, vendar jih ni bilo premalo. Cene so nespremenjene. Drazjih vrst ne prodajajo, n. pr. postvri. Navadno prodajajo ščuke, karpe in belice. Delj časa ni bilo že domačih somov, mren, črnok itd. V sredo ni bilo žab, danes so pa prodajali tudi precej toiste krake po 1,25 Din komad.

— **Iz Dve pritožbi.** Iz krogov občinstva smo prijeli: Pri električni zadruzi v Šiški vladajo čudne razmere. Nedavno je bil pri inkasanti te zadruge mesečne prispevke pri strankah. Ker neka stranka ni bila doma, je prišel naslednjega dne nekdo in odklopil tok, čeprav je bila stranka takoj pripravljena plačati porabljeni tok. Nekaj sličnega se je pripetilo tudi neki drugi stranki. Mnenja smo, da taka rigoroznost nikakor ni na mestu, zlasti, ker sta bili ob stranki doslej redni plačniki porabljenega toka. — V bolnici so za sprejem bolnikov uvedli čudne birokratične metode. Vsek bolnik mora točno navesti vse podrobnosti, tudi kje je silil pri vojakih, kam poide po odpustu iz bolnice in razne druge nalenčnosti, ki nimajo a sprejemom nič skun-nega. Zato morajo včasih bolniki v sprejemnem uradu čakati po v-č ur, da pridejo na vrsto. Tako komplicirano postopanje pri sprejemu je gotovo nepotrebno in je samo brezplodno tratenja časa.

— **Iz Film.** Jutri bomo končno videli znameniti ruski film »Pot v življenje«, ki bo gotovo vzbudil razumljivo zanimanje tudi v Ljubljani, saj je nam ruska filmska industrija še španska vas, čeprav je že davno zaslovela po svetu. Kdor bo videl ta film, se bo lahko prepričal, kako visoko se je že razvila filmska industrija v

Rusiji in pa kako globoko znajo Rusi poseči v vse pojave življenja, tudi kadar izdelujejo filme. Pevski zbori v tem filmu so pesem dela in bede. Danes ob 13. je naš radio prenašal eno teh pesmi. Že ob večernejšem predvajanju v radiu so ljudje strmelj nad lepoto pesmi in močnostjo himne bede nedolžnih ruskih sirot. Film nam pokaže pretresljive prizore iz življenja dece med revolucijo in prva leta po nji. — ZKD ima danes na sporedu film »Moja deca — moja sreča«. To filmsko delo je vzbudilo veliko pozornost povsod, kamor je prišlo.

— **Mestna zastavljalnica** bo imela redni dražbi julija zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti dne 6. marca, za efekte (perilo, obleke in drago) na 12. marca t. l. od 13. ure dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti 15.

— **Ukrajna organizacija JNS za Krakovo in Trnovo** v Ljubljani izklicuje za soboto 17. t. m. ob 20. uri izredni občni zbor v telovadnici otroškega vrta, Cerkvena ul. 21. Dnevni red: volitve.

— **Kanalizacijskih del** je v mestu vedno mnogo, delavci mestnega cestnega nadzorstva so stalno zaposleni pri kanalizacijskih. Največ imajo dela z izpopolnitvijo kanalizacijskega omrežja, a tudi popravil je vedno dovolj. Včeraj so začeli razkopavati Erjavčevu cesto ob banovinskih palači. Tam je še zidani kanal, ki se je v enem delu sesul. V mestu je še mnogo zidanih kanalov, ki se še česče sesujejo ter zamašijo. Najbolje bi bilo seveda kanalizacijske cevi zbetonirati, a čemer bi na bili veliki stroški, zato kvečemu zbetonirajo kanal, kjer ee je sesul zidani.

DANES PREMIERA SMEHA!
Pat in Patachon
kot
POTUHNJENCA
Ako se hočete nasmejati in pozabavati, pridite v
ZVOČNI KINO DVOR
Tel. 27-30
Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer.
Cene 2, 4, 6 in 8 Din.

— **Iz Šahovski brzoturnir.** Sinoči je priredil LSK v kavarni Evropi občinski vsakomesečni brzoturnir za prvenstvo v mesecu februarju. Turnirja se je udeležilo 10 šahistov. Prvenstvo si je pridobil Furlani s 6 in pol točke, 2. lektar 6, 3. Sikošek 5 in pol, 4. in 5. Kranjec, Preinfalk 5, 6. in 7. Šiška, Sikošek 4 točke.

— **Iz Znameniti baritonist Boris Popov** nam bo zapel dravi ob 20. uri celo vrsto pesmi in arij iz ruske glasbene literature. Ima izredno lep bariton, v vseh legah lepo izenačen in mehak kakor žamet. Vse točke svojega sporeda izvaja umetniško popolno in je žel na nedavnem gostovanju v milanski »Scali« izredno lepe uspehe. Pri klavirju ga bo spremljal kapelnik dr. Danilo Švara. Obisk koncerta najtopleje priporočamo, saj bomo imeli priliko do izredno lepega umetniškega užitka. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni, od pol 8. ure dalje pa v veži Filharmonične družbe.

— **Orkester drž. konservatorija in Orkestralnega društva Glasbene Maticе** izvaja na svojem večeru 4 skladbe znamenitih ruskih skladateljev: Ljadov: Balada op. 21 b za veliki orkester. Dirigira Ferdo Juvanec. 2. Borodin: Stepa slika iz Srednje Azije za veliki orkester. Dirigira Uroš Prevorsek. 3. Rimski-Korsakov: Fantazija na ruske teme op. 33. Violina s spremljevanjem orkestra. Violina igra Burger Kajetan (zofeneec violinskega oddelka prof. Karla Jeraj), dirigira Gustav Müller. 3. Čajkovski: Klavirski koncert v g-duru op. 44. izvaja Boža Saplja (sojanka klavirske šole prof. L. M. Škerjanca) s spremljevanjem orkestra. Dirigira g. prof. L. M. Škerjanec. Sedeži so v predprodaji v Matični knjižarni od 20 do 6 Din, stolišča po 3 Din.

— **Iz Zveza naprednih jugoslovenskih akademskih starešin** v Ljubljani vabi svoje člane na sestanek, ki bo v nedeljo 18. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v prostorih ZKD, Kazina, II. nadstropje. Na sestanku bo poročal g. minister dr. A. Kramer o najaktualnejših gospodarskih in političnih zadevah v državi. Odbor prosi, da vsi člani z ozirom na važnost tega sestanka zasneljivo udeležijo. Odbor.

— **Iz Luskovne gledališče na Tabora.** Zaredi mladinske čajanke v nedeljo se ne bo igralo. Zato ee priredi v soboto 17. t. m. ob 16. uri predstava za moško in žensko vadiuco na ljubli. učiteljsku z igro »Kala-zira, lotosov cvet ali Jurček v Egiptcu«. — Vodstvo šole in starši dobrodošli.

Iz Celja

— **Občinska organizacija JNS za Petrovče** bo imela redni občni zbor v soboto 17. t. m. ob 19.30 v kolodvorski restavraciji v Petrovčah. Poročala bosta gg. narodni poslanec Ivan Prakovšek in predsednik ereske organizacije JNS dr. Ernest Kalan.

— **Novi odbor krajerne protituberkulozne lige** v Celju se je na prvi seji konstituiral tako-le: predsednik Šolski upravitelj g. Zdošek, I. podpredsednik mestni župan g. dr. Alojzij Gorjanc, II. podpredsednica dr. Ela Kalanowa, III. podpredsednica ga. Draza Logarjeva, tajnik upravljaj ekspoziture OUZD g. Viktor Šmigovec, blagajnik g. prof. Anton Gorup.

— **Redna seja celjskega občinskega sveta** bo v petek 23. t. m. ob 18. v sejni dvorani na mestnem magistratu.

— **Regulacija Savinje in pritokov** je določil srski čestni odbor v Celju v novem proračunu za leto 1934—1935 kot prvi letni prispevek za mesek 300.000 Din.

Iz Maribora

— **Preprečen zločin.** Na pustni terek je bila v Ahitgovj gostilni vesela predpustna zabava, na kateri je bilo tudi mnogo maskar. Okrog polnoči ee je hotela neka dama skrivaj damaskirati in je prosila gostilničarja, naj ji da na razpolago primeren prostor, Ahitg jo je odvedel v jedilnico. Ko se je dama tam damaskirala, je nenadoma zasilila iz sosedne spalnice pritenjeno stokanje. Planila je v spalnico ter preskočena zapazila v postelji majhnega dečka, ki je ustal imel zamašena s cunjami, da ni mogel klicati na pomoč. Pred omoro pa je stal plečat moški, maskiran v Turka in atikal za denarjem. Ko je ropar zagledal damo, je hotel pobegeti skozi okno. Zvenaka je sicer prišla, a ji je kljub temu ušel. V roki ji je ostal samo kos fesa. Zločin je bil prijaviel policiji, ki je roparja zasedovala, a se je konvoj posrečilo, da je v temi izginil brez sledu.

— **Avtobusni promet v preteklem letu.** Mariborski avtobusi so lani prevozili 463.000 km ter prepeljali 890.000 potnikov, od teh 51.000 na Mariborski otok. 629.000 po mestnih, 150.000 pa na podeželskih progah.

— **Poroka.** Pred nekaj dnevi sta ee poročila v frančiškanski cerkvi g. Maks Janžar, sin lastnice hotela »Pri zamorcu«, in gđ. Jelka Horackova. Bilo srečno!

— **Konkurz.** Nad imetjem klobučara Antona Auerja v Vetrinjski ulici 14 je bil razglašen konkurz. Aktivna znašajo 136.045, pasiva pa 270.227 Din. Prvi seestanek umnikov bo 22. t. m. ob 10. pri okrožnem sodišču v Mariboru. Rok prijave je določen do 15. marca.

Iz Trebnjega

— **Predavanje JS.** Jadranska straža, krajevni odbor Trebnje ima v nedeljo 18. t. m. ob 15. svoj seestanek v osnovni šoli. Na sestanku bo predaval univerzitetni profesor g. dr. Ludovik Böhm o temi »Gospodarski pomen Adrije«. Odbor JS vabi vse, da se predavanja udeležijo, posebno pa naproša vsa društva, da odrede, da se članstvo poučnega in važnega predavanja udeležijo v čim večjem številu. — Sokol v Trebnjem poziva vse brate in sestre, da se predavanja zanesljivo udeležijo. Čuvajmo naše morje!

— **Lastnikom bicikljev.** Z današnjim dnem je potekel rok prijave za biciklje in plačilo odpadajoče takse za leto 1934. Mnogi, ki niso v danem roku t. j. do 15. t. m. prijavili koles, bodo v smislu taksnega zakona občutno kaznovani, prijave pa bodo morale osebno vlagati pri sreskem načelstvu v Novem mestu. Vsi, ki se prijav niso vložili, naj nemudoma izpolnijo prijavi obrazec pri občini in plačajo odpadajočo takso Din 20 in 5 za koles na prijavi.

— **Pustna nedelja** in pustni terek sta minila pri nas brez pompa in veseljačenja, ki je druga leta tako cvetelo. Sokolovo prireditve je posetilo na pustno nedeljo mnogo občinstva — običajnih mask ni bilo — večer pa je potekel kljub temu v prijetnem razpoloženju občinstva. Na pustni terek je

bilo prav vsakdanje — le proti večeru se je pokazalo nekaj mask. Starejši pravijo, da se je Trebnje temeljito spremenilo — pri-manjkje povsod denarja in to je najhušje.

— **Karadjordjev dan.** Šolska »la lina obah tukajšnjih osnovnih šol je včeraj proslavila zrodovinski dan vseh južni« Slovanov, katerih predniki so na ta dan pred 130 leti izvolili za svojega voditelja v borbi za osvobodjenje vsakega naroda izpod turške jarma Karadjordja Petroviča. Na obeh šolah so bila prirejana predavanja in mladina je imela pouka prost dan.

— **Čuvajmo naše morje!** V nedeljo popoldne vsi na predavanje JS v osnovni šoli, kjer bo predaval univerzitetni profesor dr. Ludvik Böhm. Predavanje bo zelo zanimivo in poučno; zato ga naj nihče ne zamudi. Odbor JS v Trebnjem.

Iz Kamnika

— **V Trzinu se je te dni osmovala sokolska četa,** ki je priključena sokolskemu društvu v Domalah. V četi ee je organiziralo 150 Sokolov in sicer 70 dase, 80 članov, 10 članic, ostalo pa je moški in ženski naraščaj. Telovadba vseh oddelkov je v Prosvetnem domu. Najmlajši sokolski četi kamniškega sokolskega okrožja želimo krepak razmah.

— **Škafalne tekme v Kamniku.** V nedeljo 18. t. m. ob 15. bodo v Kamniku velike škafalne tekme za prehodni pokal, ki ga brani prvak Palme. Tekme so bile prelozene, ne, ker so bili preteklo nedeljo vsi takmovaletci v inozemstvu na tekmovalju. SK Kamnik vabi vso športno javnost k prireditvi! Srehek!

Iz Kranja

— **Zanimivo planinsko predavanje.** Kranjska podružnica SPD priredi v torek 20. t. m. ob pol 9. zvečer v gimnazijski telovadnici ekloptično predavanje o Matterhornu in Montblancu. Predava gđ. Francika Mohorčič iz Ljubljane in g. A. Kopinšek iz Celja. Sestri Mohorčičevi sta prvi Jugoslovanski, ki sta bili na najvišjem vrhu Evrope Montblanca ter Matterhorna in zanimivo bo postizati, kako doživlja žena turo nad 4000 m. Predavala sta že v Ljubljani, Mariboru in Celju ter žala obilo uspehov. Ne zamudite prilike in udeležite se tega zanimivega predavanja!

— **Letošnji predpusť** je bil kratak in malo je bilo predpusnih prireditveh in vendar preveč. Dočim je pred bila prava sreča, so ee zadnje tedn« vrstile prireditve druga za drugo in ee komaj zvestile. Ker pa ee le vsakdo hotel navesečljati in naplesati, so bile vse prireditve prav odlično obiskane, vendar akpiček ni bil tako lep kot druga leta pri manjšem obisku. Prvič smo ee zernili menda vsi Kranjčani na svečnico v Narodnem domu na gasilski ples. Lepa dekoracija, odlična organizacija, gnoča, vsega dobrega na pretek in po izredno nizkih cenah. Pa še kraljica napoljov in še to in ono, akraška, vrli gasilci so nam zamujeno v polni meri nadoknadili. — Sokolova maskarada »Na morski obali« na pustno soboto v vseh dvoranah Narodnega doma je bila prav tako dobro obiskana. Dekoracija je bila učinkovita, na plesiščih ee je snello mask, med njimi nekaj prav lepih skupin. Zabave je bilo brez mero, pr-bitro so potekale ure ob vseh mogočih premečenjih, izvolili smo si tudi srčno kraljico. — Pusta smo pokopavali na Gledakiški raditi, ki je potekala izredno animirano. Krasne skupine mask in tudi poudinke eo nam pritarale svet iluzij, posebna atrakcija pa je bil akupen bar. Bila je to užitka polna noč, ki nam je pa žal pustila prepolne glave, a pralahke žepa. Pa še dve prireditvi sta bili na »Stari postič, ob lipo obiskani in dobro uspešni in je treba privzato inicitivno g. Liebra je pohvaliti. — Tako je Kranj kondenzirano in pospešeno usrkaval prapustne dobrote in sladkosti, a sedaj eo ostali le lepi spomini in hudo prebunknari žepi.

— **Izlet na Kofce** priredi zimsko športni odesk SPD v nedeljo. Odhod iz Kranja jutri ob pol sedmih zvečer. Vabljeni vsi pri-jatelji planin in balsega športa.

— **Diplomirani** ee bil na juridični fakulteti v Ljubljani na pepelnico sredo g. Lampret Milan. Čestitamo!

Ali si že član „Vodnikove družbe“?

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Potrji v neizmerni žalosti naznanjamo, da nas je zapustil naš predobri in nadvse ljubljani brat, stric in svak, gospod

Josip Malenšek

podravnatelj Kmetске posojilnice ljubljanske
okolice in pešad. kapetan I. klase v rezervi

dne 15. t. m. zvečer, po dolgem, mučnem trpljenju, previden s svetotajstvi, v 50. letu starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 18. februarja 1934 ob ½4. uri popoldne iz doma žalosti, Dalmatinova ulica št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1934.

IDA DEBELAK, roj. MALENŠEK, sestra — RIHARD DEBELAK, svak
RIKO DEBELAK — med. univ. dr. GUIDO DEBELAK, nečaka

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Afera s ponarejenimi bankovci — V eni noči pripravljal 10 milijonov frankov

Vsi številni poskusi z večjimi ali manjšimi trgovskimi družbami, ki karakterizirajo tri, štiri leta življenja Staviskega po srečanju z Andrejem Himelfarbom, pa ne zadostujejo s svojimi sumljivimi dohodki za kritje vedno večjih izdatkov Dostojno nastopanje mnogo obetajočega industrijskega, trgovskega in finančnega podjetnika večjega sloga ni moglo zatreti njegovega priloženega nagnjenja k najrazličnejšim sleparijam, če je videl v njih upanje na hitro in gladko pridobitev denarja. Tu se pričanja ono dvojno življenje zunaj družabnega leska in

notranje zločinske propalosti, ki je tvorilo čim dalje neverjetnejši paradoks njegovega pojava. Da bi bilo jasno, kakšne širokopotezne stvari je uganjal manažer matryscopa, Chez Elie, P' tit Pota, Import — Exporta, SIMA in drugih podjetij, se vrnilo za hip k pripovedovanju ravnatelja sodne policije Faralicqua.

Nekega dne, pripoveduje Faralicque, so mi privedli dva možakarja, ker sta hotela v neki banki zamenjati ponarejene angleške bankovce, nekaj onih lepih papirjev, ki imajo v svojih izvrstnih angleških tipih pisave vso odlično priprosto in čistost denarstva na oni strani Rokavskega preliva. Prijeta tipa mi nista dala mnogo opraviti, pa sem dognal, da sta

dobila ponarejene bankovce od Staviskega,

ki jima je naročil, naj jih zamenjata, da pa naj bosta pri tem previdna.

Stavisky je bil takoj aretiran in moral je priznati, da jima je res dal ponarejene bankovce. Trdil je pa, da jih je sam dobil v Berlinu od teh in teh ljudi. Trdovratno je zatrjeval, da ni slutil, da so ponarejeni. Ta trditve je bila pa v sumljivem nasprotju s tem, da si je pomagal s posredovalcem, ki naj bi spravila bankovce v promet. Na sodnikovo odredbo je bilo sklenjeno, da bo preiskava tekla tudi v Berlinu. Namestu jasnih podrobnosti, ki smo jih pričakovali, so pa prišle iz Berlina zelo nejasne in netočne informacije. Izvor ponarejenih bankovcev torej ni bil točno dokazan, vendar je pa prišel Stavisky s svojima pomagačema pred sodišče. Lahko si pa mislite svoje presenečenje, ko sem zvedel, da je inspektor, ki mu je bila poverjena preiskava v tej zadevi,

pred sodiščem naenkrat izjavil,

da je ravnal Stavisky po njegovem mnenju v dobri veri

in da je lahko smatral ponarejene bankovce za prave.

Na temelju te izjave je bil Stavisky oproščen, čeprav je bil nedvomno glavni krivec, pomagača pa samo njegovi lutki. Tistega dne so mi rojile po glavi kaj čudne misli. Toda kaj sem mogel storiti? Če bi bil prijel enega svojih uradnikov, zakaj je tako ravnal, bi mi bil najbrž odgovoril, da je izpovedal po svoji vesti in jaz bi bil moral molčati. Sicer pa oprostitev itak ni bilo več mogoče preklcati.

To je bil en obraz Aleksandra Staviskega v tistih časih. Drugo lice, združeno z veliko gesto, se je kazalo v njegovih trgovskih družbah. Oba obraza skupaj sta pa dajala še tretji tip, ki se z njim še nismo seznanili in ki spada že k profilu poznejšega lepega Aleksandra. To ni niti Sergej Alexander z njegovimi zakonitimi pariškimi junaštvji, niti Alexander Stavisky z velikih konferenc tovarnarjev in finančnikov, temveč čisto drug, vesel Saša Alexander, ki se pojavlja v velikih francoskih morskimi kopališčih kot popoln gentleman in postaja na vsej obali od Cannes do Deauville slovit kot

največji igralec, najodločnejši hazardist. Vsa svetska kazina teh razkošnih krajev se začnajo z njim seznanjati kot s svojim stalnim gostom.

Ni treba razmišljati v domnevi, da so ravnatelji teh igralnic, posebno pa igralnicam v kazinih dodeljeni policijski inspektorji, pri svojem temeljitem poznavanju ljudi kmalu vedeli, kakšen tiček je Saša Alexander. Toda doslej ga ni bilo mogoče zasačiti pri slepariji in dokler se je vedel dostojno, so ga pustili igrati. Sicer pa, kakšen interes bi imeli lastniki igralnic na odstranitvi igrača, čigar udeležba je vedno pomenila, da je rastele dobiček igralnice v ogromne vsote? Zabeležimo torej iz te nove delavnosti Staviskega vsaj ono prigodo, ki je na enem kraju začasno omejevala njegovo delovanje, ki ga pa kaže tudi kot

zver z nenasitnimi krempiji.

13. marca 1925 se je igrala v kazini v Biarritzu velika igra. Tam je bil baron Empain in že samo to je pomenilo, da se stave ne bodo ustavile pred stotisočaki. Tik pred polnočjo je prišlo do bur-

nega obračunavanja med baronom in neko soigralko. Policijski inspektor Baudeloque, ki mu vedno razburilivejša igra, v kateri sta sodelovala tudi Saša Stavisky in njegov prijatelj Hayotte, ni ugajala, je ugasnil v dvorani luči v znak, da je igra za tisti dan končana. Nastopu uradne avtoritete se je moral ukloniti ravnatelj igralnice Perret. Ker je pa videl, da je družba v največji igralniški strasti in da bi se dali doseči veliki obrati, je predlagal, naj gospoda skupaj odide v bližnji Saint-Jean-de-Luz, kjer bi se dalo v Pergoli nadaljevati. Vsi so bili s tem zadovoljni. Perret je telefoniral ravnateljstvu kazine v Saint-Jean-de-Luz, naj pripravi v Pergoli karte, zakusko in šampanjca; čez pičle pol ure so že sedeli vsi okrog mize ter igrali chemin de fer. To je igra, ki se pri nji bank postopno prepušča sosedu. Glavni igrači so bili baron Empain, miss Falk, tovarnar cigaret Baron, Stavisky in Hayotte. Ko se je igra ob petih zjutraj končala, je bilo v igralniški mošnji 380.000 frankov.

Stavisky je dobil celih 10.000.000 frankov.

nekaj je dobil Hayotte, nekaj manjši udeleženci, miss Falk je izgubila 4 milijone, baron Empain je izgubil 7 milijonov, od katerih je štiri plačal, tri je pa ostal na častno besedo dolžan; tovarnar Baron je izgubil nad 2.000.000, ki ju je pobasal večinom Hayotte. Pri plačevanju se je baron Empain sprl s Staviskim in ga obdolžil, da pri kartah goljufa. Nastal je škandal, ki so ga ravnatelj kazina poravnali s tem, da so Staviskemu v bodoče prepovedali dostop do saint-jeanske igralnice.

Prepoved naj bi veljala za vedno, toda kmalu bomo videli, da se je Stavisky ni držal. Zaenkrat nas pa mora zanimati, odkod in kako je dobival Stavisky toliko denarja, da se je lahko spuščal v tako visoke igre. S tem pa prihajamo že do velike afere iz razburilivega leta 1926, ki bomo o nji govorili prihodnjik.

Umor iz ljubezni do modela

V pariški akademiji upodabljajočih umeuosti se je odigrala te dni pretresljiva tragedija. Med poukom sta se sprla dva Armenca, Bedikian in Naibantian. 30 slušateljev zadnjega letnika, med njimi tudi omenjena Armenca, je portretiralo model. Naenkrat sta se Armenca sprla. Naibantian je planil pokonci in zgrabil svojega sosedu za vrat. Bedikian se je branil in ker se je bal, da bi ga prijatelj utegnil zadaviti, je potegnil iz žepa dolg nož in ga zasadel nasprotniku v prsa. Prvemu zamahu je hitro sledil drugi in tretji, dokler se ni Naibantian ves okrvavljen

zgrudil. Bedikian je mislil, da misli njegov prijatelj samo sesu, ko je pa opazil, da pada, se je od groze onesvestil. Se predno je prispel zdravnik, je bil Naibantian mrtev. Tako je mogel zdravnik pomagati samo ubijalcu, ki je bil še vedno onesveščen. Ko je prišel k sebi, se je dal mirno aretirati.

S tem je bila končana ljubavna tragedija. Med poklicnimi modelkami v akademiji je bila lani tudi Naibantianova sestra Sergina in Bedikian se je zaljubil v njo. Proti koncu lanskega leta je pa otvoril Naibantian graversko delavnico, ki je šla zelo dobro in tako njegovi sestri ni bilo treba več služiti. Naibantian je začel kazati odpor proti razmerju svoje sestre. Ker se je Bedikian bal, da bi se mu udegnila ljubica pod bratovim vplivom odtužiti, jo je pregovoril, da se je preselila k njemu. In to je dalo Naibantianu povod, da je napadel svojega tovariša.

Katastrofa ledolomilca „Čeljuskina“

Vodja ekspedicije na sovjetskem ledolomilcu »Čeljuskinu« Schmidt je radiobrojavno sporočil v Moskvo, da so ledene gore v torek 13. t. m. stisnile ledolomilec in da se je potopil. Schmidt je sporočil, da je bila zadnja noč na ledolomilcu zelo burna, ker so ledene gore vedno bolj pritiskale na ladjo in se kupičile ob nji. V torek je dobila ladja spredaj razpoko, segajočo do strojnega oddelka, obenem so pa popokale cevi, da je začela uhajati para in ni bilo mogoče pogrniti črpalik, ki bi itak ne mogle več pomagati, ker je voda že preveč drla v ladjo. Ne da bi nastala na krovu panika, so spravili v dveh urah na ledene gore šotore, živila, spalne vreče, letalo in radio. Delo je trajalo do trenutka, ko se je začel ledolomilec potapljati. Vodje ekspedicije so zapustili ladjo zadnji, nekaj minut predno se je potopila.

Katastrofa je zahtevala samo eno žrtev, tramovje je potegnilo za seboj krmarja Mogileviča, vsi drugi člani posadke so se pa rešili. Zdaj postavljajo šotore in lesene koče, vsak ima spalno vrečo in kožuh. Schmidt dalje sporoča, da je že dobil zvezo z radiopostajami na severnem rtiču, od koder pošljejo brodomcem na pomoč letala in ekspedicijo s psi. Brodomci so dobre volje in trdno verujejo v rešitev. Ledolomilec »Čeljuskin« je odplul lani 16. julija iz Arhangelska in prodrati je hotel do Vladivostoka. Toda pot si je otiral le z največjimi težavami. Vendar je pa ledolomilec prodril do Beringovega morja. Poskus prodrati do Tihega oceana se je izjalovil, ker so viharji in močni morskotoki gnali ledolomilec neprestano proti severu.

Danes velfilm!

LUIS TRENKER

Planine kličejo

Očarujoče delo lepote planin in ljubezni do domovine.

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9. ¼ zvečer.

Cene 4, 6 in 8 Din.

Moda kot propagandno sredstvo

Zveza sovjetskih producentov volnenega blaga je priredila v Moskvi razstavo svojih izdelkov, ki lahko vidiš na nji vse pomno modnih novotarij. Nekateri vzorci so tako pestri in svojevrstni, da bodo žene v njih prava živa reklama, ki bo vzbujala splošno pozornost povsod, kjer se pojavi. Zanimivo je, zakaj so tovarnarji izdelali take vzorce. Domnevali so namreč, da izvirajo vsi okraski in vzorci, kar jih je bilo doslej v rabi, iz časov fevdalizma in da morajo torej vplivati proti-revolucionarno. Zato so bili dovoljeni samo taki vzorci in okraski, ki očitno služijo sovjetski propagandi. Tako vidimo pižamo iz sivega blaga, spredaj je okrasek v obliki lokomotive, zadnja stran pa predstavlja veliko karavano velblodov na poti skozi pustinjo, a na ramah so črede ovac. Teh slik pa ne izbere kar tako tja v en dan. Imajo namreč svoj namen in sicer opozarjati ljudi na nove železnice, ki naj prinese doslej zanemarjenim in zaostalim krajinam Rusije blagostanje.

Tudi te vrste komunistična propaganda je dosledna. Ne omejuje se samo na obleko, temveč je znala vpreči tudi perilo. Tako vidimo na srajci slike ogromnih sovjetskih letal, ki sejejo po obširnih poljih žito. Volnena krila nosijo vzorce, ki poučujejo mestno prebivalstvo o življenju na kolektivnih kmetijah ter prikazujejo razne prizore s kmetov, najraje delo s poljedelskimi stroji; tudi na rdečo armado niso pozabili in često vidimo na oblekah in perilu okraske v obliki prizorov iz bojov rdeče armade. Dobite pa lahko tudi slike iz kitajske revolucije. Toda za novo modo se zaenkrat ne navdušujejo niti najzagrizenejši komunisti in baš moskovska »Pravda« jo je sprejela zelo ironično.

T

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE v Ljubljani javlja tužno vest, da je preminul njen dolgoletni član ravnateljstva, gospod

Josip Malenšek
podravnatelj i. t. d.

Zaslužnemu pokojniku ohranimo trajen in časten spomin.

Ljubljana, dne 16. februarja 1934.

T

URADNIŠTVO KMETSKE POSOJILNICE LJUBLJANSKE OKOLICE v Ljubljani javlja pretužno vest, da je preminul njegov iskren in zvest tovariš, gospod

Josip Malenšek
podravnatelj i. t. d.

Nepozabnemu in predragemu tovarišu ohranimo trajno hvalačen spomin.

Ljubljana, dne 16. februarja 1934.

A. O. Emerys

295

Dve siroti

Roman

— Ali se spominjate, prijatelji, da sem vam nekega dne rekel, da vam kralj lahko dovolji izpremeniti ime.

— Da, spominjam se.

— Ali naj prej dobim vaš pristanek na izpremembo, predno se obrnem s prošnjo na kralja?

Brusac je povesil oči. Zdravnikove besede so mu priklicale v spomin njegovo prejšnje življenje.

In odgovoril je z drhtečim glasom: — Mislite torej, plemeniti dobrotnik, da mi še niste storili dovolj dobrega? ... Torej hočete svoja dobra dela še pomnožiti, če je to sploh mogoče. Lahko se samo hvaležno sklonim in sprejemam vse, kar mi še hočete storiti dobrega.

— No, prijatelji, vse pojde gladko, in zdaj vam že lahko povem, da se je našel mož, ki bo srečen, da bo vas lahko sprejel za svojega ...

— Za lastnega? ... Mene?

— Neki čudak, prijatelji, ki je zamudil za ženitev ugoden čas in ki ... zdaj, ko je že preživel mlada leta, bi pa naenkrat rad postal oče. ... Če hočete, da se izrazim točneje, vam povem, da je ta čudak ... ta oče, ki vam ga hočem ponuditi ... je ... je zdravnik Hebert!

— Vi? — je vzkliknil Peter preseščeno. — Vi? ... Vaše ime naj bi nosil?

— Zakaj pa ne? ... Bili ste malo ... pohabljeni in popravi sem vas! ... Samo kar se tiče gnetnega dela vaše osebe ... Kar se pa tiče duhovne strani ... vaš duh je dremal, pa sem ga naenkrat zbudil!

... Mar nisem pridobil s tem nekaj pravice do tega da vas poslovinim? Komaj je zdravnik izgovoril te besede, mu je Peter padel k nogam in vzkliknil:

— O, moj dobrotnik! ... O, moj ... moj oče!

— Počiva, počiva, — je dejal zdravnik in dvignil Petra. — Torej velja ... Hitiva in Versailles! ... Mudi se, zelo se mudi, prijatelji, ker sem vam pozabil povedati, da boste morda kmalu rabili ime, ki ga dobite od mene.

Peter je pač dobro razumel, na kaj namigava zdravnik, kajti obraz se mu je zjasnil in oči so mu od radosti zažarele.

Zdravnik je namreč obveščal svojega varovanca o vsem, kar se je nanašalo na Luizo.

Peter je s strahom pričakoval, kdaj mine nevarna doba po operaciji očesne mrežice.

Zdravnik se je bal komplikacij, kar bi utegnilo poškodovati očesni živec.

In tako je Peter vsak dan s strahom čakal, da se vrne zdravnik iz grofove palače. In čim se je vrnil, ga je brž vprašal, kako je s slepo Luizo. Končno je napočil dan, ko se je zdravnik vrnil izredno vesel.

— Vidi, vidi, kakor vi in jaz! — je vzkliknil. — Dvakrat sem imel srečo; to je mnogo.

Potem se je pa ozrl na Petra in pripomnil smeje:

— To je mnogo, toda ne bilo bi dovolj, če bi se mi ne bila posrečila ... tretja, zelo težka operacija ... da, izredno težka. Pomislite, prijatelji, da mi gre za to, da dosežem uspeh pri treh ljudeh hkrati.

Peter je že preveč dobro poznal svojega dobrotnika, da bi ne razumel tega novega namigavanja.

In bil je skoraj pripravljen na presenečenje, ko mu je dejal zdravnik nekega dne:

— Danes sprejemajo v palači grofa de Linieres; ob enem slave povratek viteza de Vaudreya in ozdravljenje gosposke Luize, kakor tudi zaroko viteza s Henriko Gerardovo ... Kralj sam je medsebojno predstavil zaročenca. In tako vlada danes v palači velika radost, kar boste lahko sami videli, gospod Peter Hebert.

Prvič je nazval zdravnika svojega varovanca s tem imenom.

— Kvečjemu, če bi morda ne hoteli, prijatelji, da bi vas predstavil grofu in grofici. — se je zasmejal hudo mušno.

Predno je sporočil svojemu varovancu veselo vest, ki naj bi ga napolnila z veseljem, je zdravnik uredil vse potrebno glede sprejema pri grofu.

Svojemu cilju se je blizal zelo spretno.

— Glejte, gospa grofica, — je dejal nekega dne grofici de Linieres, — ali niste opazili, da je naša draga »slepa« (zdravnik je včasih še vedno nazival tako Luizo, ki ji je bil vrnil vid) še vedno nekam otožna in potirna.

— Luiza?

— Ja, samo da je treba zdaj globlje iskati vzrok njene potrtosti ... Zagotavljam vas, grofica, da Luiza skrivaj zavida svoji prijateljici Henriki srečo.

— Ali mislite, dragi doktor ...

— Da bi morali biti v palači grofa de Linieres dve svatbi istega dne.

— Kaj? ... Omožiti to drago dete?

Ločiti me od nje ... že zdaj, ko sem imela doslej malo časa, da bi jo bila ljubila?

Potem se je pa ozrla začudeno na zdravnika, rekoč:

— Vi pa res ne poznate nobene ovire, gospod doktor ...

— Saj vem, kaj mi hočete reči, — je odgovoril. — Za omožitev gosposke Luize je potreben ženin, ki bi ji bil všeč ... Na to lahko odgovorim, gospa grofica, da je bila uboga Luiza dolgo slepa in zato si ni mogla ustvariti v tako jasnih obrisih ideala, kakor druga dekleta.

... In tako se ni odprla svojega srca ljubezni; zato bo pa tem lažje dostopna naklonjenosti, ki se utegne sčasoma izpremeniti v ljubezen.

... Poleg tega pa napravite poskus, gospa grofica. Poznam postavnege, čednega fanta, ki bo zelo srečen, če dobi Luizo za ženo ... Prav kar sem vpregel vse svoje govorniške sposobnosti, a zdaj je na vas, da mi na enak način odgovorite.

— Upoštevala bom to, dragi doktor, in posvetovati se hočem ...

— S kom? ... Z Luizo? ... Nikar, gospa grofica! ... Verjemite mi, da bo bolje, če se srečata, ne da bi dekletu slutilo, za kaj gre ... Bomo že videli in presodili, kakšen vtis bosta napravila drug na drugega.

Zdravnik je že vnaprej dobro vedel, da bo njegov cilj kmalu dosežen.

Peter je bil napravil na grofa najboljše vtis. Zdravnik mu je bil opisal Petra kot sirota, ki jo je dal vzgojiti in jo potem vzel k sebi; pripomnil je še, da bo vse premoženje zapustil posinoviencu.

— Kakor vidite, gospod grof, — je dejal zdravnik v šali, — si bo moj posinovienc lahko ustanovil družino, kadar bo hotel.

Grof je vprašujoče pogledal zdravnika, potem mu je pa stisnil roko, rekoč:

— Pogovorite se o tem z grofico, dragi doktor.

Zadeva je bila torej že urejena z grofom in z grofico, ko je zdravnik prvič spregovoril z Luizo o mladeniču, ki ji ga je hotel predstaviti.

Toda Luiza je ostala povsem mirna in če bi ne bilo šlo za zdravnikovega varovanca, bi se najbrž sploh ne bila hotela seznaniti z njim.

Ko jo je Henrika vprašala, ali ni vsaj radovedna, kakšen je zdravnikov varovanec, je odgovorila z vzdihom, ki je izdajal prikrito skrb ali celo bolest.

Vsi drugi razen Luize so namreč z zanimanjem pričakovali, da jim zdravnik predstavi svojega varovanca. Ko je doktor Hebert ob določenem uri prišel, sta mu hlela Rover in Henrika naproti.

Petra so sprejeli prijazno, kakor se je spodobilo, saj je bil zdravnikov varovanec, a zdravnik si je bil zaslužil hvaležnost in prijateljstvo vse rodbine.

HOČEMO DELA!

DO 28. FEBR. DAJEMO

na stalne tovarniške cene

10% POPUSTA

na vso obutev in ostalo blago kupljeno v naših prodajalnah

Rato

Podzemsko jezero v stiški jami

Stična, 15. februarja.

Misel glede vodovoda, ki bi preskrbel stiško okolico z dobro pitno vodo, je že zelo stara. Znano je, da je edino primerna dobra pitna voda pri podzemskih izvirkih na Viru in v Petrušnji vasi, da pa ostale vasi v naši dolini nimajo studencev ali izvirkov in da se morajo zadovoljevati z nezdruvo kapnico ali pa z nečisto vodo iz Potoka ali Višnjice. — Pred leti so bili nemih kopalci nad samostanom pod Vel. borštom navpično v zemljo rov, ker so upali zadeti v določeni globini na talno vodo ali morda celo na podzemsko tekočo vodo. Takrat so raziskovali čla s posebnimi metodami strokovnjaki, ki so dosegli, da je pod Borštom in Stično samo večja količina vode, ki smer naj bi bila obrnjena proti podzemskemu vrelcu pri Viru. Kapanje kljub strokovnjaški ugotovitvi ni rodilo uspeha, dasiravno je bil rov skopan že skoraj 30 m globoko. Med mnogimi domačini se danes prevladuje mnenje, da so pod Vel. borštom (zah. od Stične) ogromna podzemna jezera, iz katerih s odteka pod zemljo voda v močnem potoku proti Viru in istotam prihaja na dan kot virski studenec. To domnevo so najnovejša raziskavanja v stiški jami skoraj dokončno podrla; kajti virski vrelci ni nič drugega nego odtok vode iz podzemskih jezer v stiški jami.

Ker so omenjena jezera po globini in obsegu zelo velika in leže okoli 30 m nad Stično, je umavno, da se je sama po sebi porodila misel o izrabljanju jezerske vode. Največje podzemsko jezero, ki meri v dolžino 25 m in v širino 15 m ter je globoko 10 m in ki ohrani neznatno množino vode tudi v času najhujše suše, bi služilo kot naravni rezervoar, iz katerega bi se voda iztekala po vodovodnih cevih s svojo lastno močjo po dolini. Vodne množine, ki se stekajo v jezero, bi sproti nadome-

ščale konsumirano vodo in bi le-to celo presežale tako, da bi tudi na Viru nikoli ne zmanjkovalo vode, kljub temu, ako bi bila voda izpeljana v St. Vid in okolico. Slično ter event. v Ivančno gorico. — Misel o napeljavi vodovoda je torej zadobila trdno osnovo, do katere ji je baš pripomoglo odkritje stiške jame. Potreben bi bil strokovnjaški ogled terena (ki se je laje tajno že izvršil) in nadaljevali bi bilo eba z raziskavanjem jame v smeri proti Gradišču, kjer so še drugi podzemski vodni toki, ki dajejo vodo vrelcem pri Petrušnji vasi.

Zakon filmskih zvezd.

Gospo, ki je njen sin filmski igralec v Hollywoodu, vpraša njena prijateljica: Je tvoj sin še vedno v Hollywoodu?

— Da že pet let.

— In nikoli ne pride domov?

— Pač, vsako leto na počitnice.

— Z ženo?

— Da. Vseh pet je že bilo pri nas. Ena je lepša od druge.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V neizmerni žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš iskreno ljubljeni, dobri soprog, brat, stric in svak, gospod

ANTON VALJAVEC

gostilničar in posestnik

dne 15. t. m. po daljšem, mukepolnem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 17. februarja 1934, ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1934.

MINKA VALJAVEC, soproga, in ostalo sorodstvo.

Sveže, najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA
V LJUBLJANI — se priporoča
bledim in slabotnim osebam
91/L

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 14. 6/T

KAVARNA STRITAR
vsak večer koncert — prvo-
vrstne pjevačice. 810

NOVA HIŠA
3 stanovanjska nasproti Sv.
Krištofa napredaj. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 930

VLOGE BANK
kupujemo in prodajamo. —
Poslovni zavod d. d., Zagreb,
Praška ulica 6/II. 936

GONILNO KOLO
do 300 kg težko kupi »Savi-
nja« d. z o. z., šmartno ob
Paki. 934

GOSTILNO PRI VIPAVCU
oddam v najem. — Maribor,
Frankopanova ulica šte. 11.

Tužnim srcem javljamo prežalostno vest, da je naša nadvse ljubljena mama, stara mama in sestra, gospa

MARIJA PEGAN roj. MRAMOR

načelnikova vdova

danes, dne 16. t. m., po mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 18. t. m. ob 2. uri popoldne izpred hiše žalosti, Gledališka ulica 12, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. februarja 1934.

ZALUJOČE RODBINE:

PEGAN — BOLAFFIO — JURJEVČIČ